

Jó Pajtás

Kopogtatnak...

Munka közben

Már majdnem kész a remekmű

Gyerekek határok nélkül

Képzőművészeti versenyen jártunk

Az iskolában az egyik szünetben Biacsi Nikolett és Vladuc Ágota szólított meg, hogyha van kedvem és beleegyezem, akkor mi hárman egy képzőművészeti versenyen vehetnénk részt. Persze hogy rögtön beleegyeztem. Felmentünk a pedagógusnőhöz, aki kinyomtatta nekünk a versennyel kapcsolatos információkat. Az volt a feladat, hogy a településünk jellegzetes épületeiről, híres személyeiről stb. készítsünk egy makettszerű kompozíciót.

Elérkezett a nagy nap (szeptember 24.). Nagy vita után én ültem középen az autóban! Zentán, a Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégiumban volt a verseny. Az iskola egyik tantermében voltunk a versenytársainkkal együtt. Mi hárman alkottunk egy csapatot. Volt időnk körülnézni, és megbeszélni a ránk váró teendőket. A táblára már felrajzolták, hogy mi is lesz a feladatunk. Mi nagyon kétségbe estünk, mivel a feladatok megvalósítást egészen máshogy képzeltek el. Szerencsére Gabriella, a pedagógusnőnk megnyugtatóan bennünket, és próbált ötleteket adni. Elkezdődött a verseny, az óra elindult, és mi nagyon jól haladtunk. Úgy döntöttünk, hogy a magyarcsereyei Szent Ágota-templomot fogjuk elkészíteni, és annak udvarát a nagy japán akácfával, amely a szájhagyomány szerint már több mint 150 éves. Jól haladtunk, és pont időben be is fejeztük. A verseny után az ebédlőbe vountunk, ahol nagyon finom ebédet kaptunk. Ebéd után meglettek az eredmények, és megnézhettük, hogy hány pontot ért a munkánk.

Elkészült az alkotás

(Vladuc Ágota, Nagy Gabriella pedagógus, Hoffmann Delilla, Biacsi Nikolett)

Mindenki kapott 50 pontot a részvételért, a művünkre pedig még 45 pontot kaptunk (a maximális 50-ből). Nagyon büszkék voltunk magunkra.

Ezután egy nagyon érdekes játékban vehettünk részt. Minden csapat kapott egy térképet, és azon a szervezők bejelölték a város azon pontjait, ahova el kellett jutnunk. Minden helyhez kapcsolódott egy kérdés, amit meg kellett válaszolni, és mindez időhöz volt kötve. Ez a játék roppant szórakoztató volt. Mi értünk vissza először, és erre a játékra is kaptunk pontokat. Míg vártuk, hogy a többi

csapat is visszaérjen, és összeszámolják a pontokat, addig különböző játékokat játszottunk. Észre sem vettük, hogy elrepült az idő. Az eredményhirdetésen csak az első helyezettet jelentették be, de szerintünk mi is bekerültünk az első három csapat közé.

Nagyon büszkék voltunk, mert szerintünk elég jól sikerült minden. Hazafelé pedig eljött a várva várt vásárlás! Betértünk pár üzletbe, és megjártuk párszor ugyanazt a pizzériát, majd nagy boldogan indultunk haza.

Hoffmann Delilla, 7. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsereye

Az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete

Himnusz, Szózat

elnevezéssel szavalóversenyt hirdet

A vetélkedőre december 10-én 9 órai kezdettel kerül sor a szabdkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar dísztermében.

A versenyprogramban Kölcsey Ferenc Himnusz és Vörösmarty Mihály Szózat című költeménye szerepel.

Az általános iskolák 7. és 8. osztályos tanulói nevezhetnek be a vetélkedőre. Minden intézményből az iskolai selejtező két legjobb versmondóját várjuk (egy Himnusz- és egy Szózat-szavalattal).

A szervezők kérik a versenyzőket, hogy a rendezvényhez illő öltözékben jelenjenek meg.

Jelentkezés: azonnal!

Telefon: 024/557-596,

e-mail: empe@tippnet.rs

A Mikulás mindig teljesítette a kívánságom

Itt a Mikulás, akit mindannyian nagyon várunk már. Igaz, már alsós korokban rájöttetek, ki hozza az ajándékokat, de valljátok be, azért még most is várjátok a „Mikulást” a sok-sok ajándékkal.

Így vannak ezzel az adai Cseh Károly iskola tanuló is. A baraparti iskolában Moldvai Teréz tanító néni, Raffai Klára és Bíró Albert Erzsébet magyartanáró tanítványai a beszélgetőtársaim: a negyedik **Orcsik Gábor**, **Körtvélyesi Viktória**, az ötödikes **Páncsics Martina**, **Juhász Szabina**, a hetedik **Bozsóki Andor**, a nyolcadikos **Német Beáta**, **Bagi Anasztázia**, **Tassi Krisztina**. A kérdéseimre kórusban vallják, hogy nekik bizony nem szokott virgácsot hozni a nagyszakállú.

Martina szerint jó, hogy van Mikulás. Igaz, még kiskorában megtudta, ki rakja a sok csokit, cukrot a cipőbe.

– Mikor kicsik voltunk – mondja elsőként Martina –, mindig nagyon vártuk a Mikulást. Levelet írtunk neki, hogy mit hozzon. Édesapám mondogatta, hogy jók legyünk, mert különben virgácsot is hoz majd. Mi jók voltunk, és sosem hozott. Egyszer, emlékszem, édesapám utánozta a Mikulás hangját, s mire kiértem az előszobába, már tele volt a cipőnk csokival, cukorkával. Akkor még hittem benne, és sokkal jobb volt, mint most. Az iskolában tudtam meg az igazat.

Szabina is mindig készült a Mikulás fogadására: kitisztították a testvérével a cipőket, kitararították a szobájukat...

– Igyekeztünk jók lenni – emlékezik vissza Szabina –, mert anyukám azt mondta,

hogy jók legyünk, nehogy virgács is kerüljön a cipőnkbe. Akkor nagyon vártuk a Mikulást, örültünk az ajándéknak, a csokinak az édességeknek. Nem is kaptunk virgácsot soha. Ma viszont megbeszéljük anyukámmal, hogy mit szeretnék Mikulásra. Leginkább blúzt, zoknit kérek.

Beáta már az oviban megtudta, hogy nem a Mikulás hozza az ajándékokat.

– Kiskoromban nagyon vártam a Mikulást – meséli Beáta –, de mióta tudom, hogy anyukám veszi az ajándékokat, nem olyan izgalmas. Emlékszem, hogy örültünk a testvéremmel az ajándékoknak! Azért jó így is, mert általában Mikulás előtt elmegyünk anyuval a boltba, s én választom ki, mit szeretnék kapni.

Viktória sem tudta meglesni a Mikulást kiskorában, mert olyankor mindig elvették a szülei a nagyihoz.

– Nagy öröm volt, mikor hazaértünk, s megláttuk az öcsémrel a sok-sok ajándékot – magyarázza Viki. – Akkor leginkább édességet vagy babát hozott a Mikulás. Az öcsém még nem tudja az igazságot, de nem is mondom el neki, had örüljön. Mert bevallom, akkor sokkal jobban örültem én is, mikor még hittem a Mikulás-mesében. Mostanában inkább egy farmernadrágnak, blúzknak örülök meg legjobban, amit persze én választok ki.

Andornak a szülei modták meg, hogy nem a Mikulás hozza az ajándékokat.

– Elsős lehettem – mondja Andor –, amikor a szüeim mondták meg, hogy ők veszik az ajándékokat. Elmagyarázták, hogy egy éjjel a Mikulás nem tudja elvinni mindenkinek azt,

amit szeretne. Emlékszem arra is, hogy mikor még hittem benne, a mamám azt mondta, ha virgácsot hoz a Mikulás, ő széttördösi... Azért most is megörülök az édességnek, amit a cipőmben találok.

Gábornak sikerült meglesnie a „Mikulást”.

– Elsős lehettem – emlékezik vissza Gábor –, mikor ajtónyitásra lettem figyelmes. Elbújtam a kabátok mögött, mert sejtettem, hogy apukám hozza az ajándékokat, ugyanis már ovis koromban mondták a fiúk, hogy nincs is Mikulás, de én nem hittem nekik. Valóban így lett: láttam, amint apukám rakja a kitisztított cipőnkbe a csokit, a narancsot... A testvérem már másodikos, s még mindig hisz a Mikulás-mesében. Levelet ír neki, hogy milyen játékot hozzon. Tavaly már kitisztítottuk a szüleinek és a tatám cipőjét is, s azokba is raktam ajándékokat.

Krisztina tesója elsős, s még várja a Mikulást, s az egész család együtt örül...

– Kiskoromban elég sokat rosszkodtam – mondja Krisztina –, s emlékszem, hogy egyszer virgács is került a cipőmbé. Mostanában olyan dolgokat kérek, amire szükségem van. A testvérem még mindig ír a Mikulásnak levelet, s mikor mindent megkap, amit szeretett volna, együtt örülünk.

Anasztázia is gondoskodik, hogy mindenki cipőjébe kerüljön valami csekélység.

– Emlékszem – halljuk Anasztáziától –, hogy kiskoromban a Mikulás mindig teljesítette a kívánságom. Mostanában anyáék cipőjébe is rakok édességet, bögrét... Azért én is örülök, mikor Mikuláskor tele van a cipőm csokival...

Koncz Erzsébet

Ilyennek szeretnénk az iskolát

Képzeljétek el, milyen lenne, ha az iskolák élén ti, diákok állnátok, rajtatok múlna, mettől meddig tartson az iskolaév, milyen tantárgyaitok legyenek, hová és hányszor menjetek kirándulni, vagy milyen legyen az iskolaudvar. A tanulók szemszögéből biztosan nagyon vonzóznak tünhet egy ilyen elképzelés, és ötlet is akad bőven, mit kellene megváltoztatni a sulin. Íme néhány elképzelés, hogy mi lehetne más, és mi az, amire továbbra is szükség van az iskolai hétköznapokban, melyeket ezúttal a szabadkai Miroslav Antić iskola hetedikesei osztanak meg veletek.

Lipták Ramona szerint több és hosszabb kirándulásokra lenne szükség év közben, az órák lehetnének rövidebbek, az órák közti szünetek pedig kicsit hosszabbak.

– A házi feladatok kellene, mert így a diákok otthon is gyakorolnak, úgyhogy ezen nem változtatnék. Szerintem több informatikaóra kellene, egy helyett két rajzóra, és a francia helyett jobb lenne németet tanulni. A sulit után meg lehetnének bulik, zenélés, táncsal vagy havonta egy nagy buli. Lehetne a tornaórán belül például külön teniszóra az iskola tenispályáján, de lehetne kosárlabda és focipálya is, és mindenki olyan sportra járna, amihez tehetsége vagy kedve van.

Nagy Kanász Dávid az órarenden változtatna.

– Például az osztályfőnöki órát vagy az informatikát minden második héten kellene megtartani, mert informatikából nem tanulunk semmit, amit már ne tudnánk, akit pedig komolyabban érdekel, az járjon külön szakcíre. Szerintem is jó lenne, ha mindenki olyan sportot választhatna, amelyet szeretne, lehetnének szabad aktivitás óráink, mert nekünk is kell a kikapcsolódás két nehéz tantárgy között. Enyhítenék a tanárok szigorúságán, és kevesebb felelés lenne, meg néhány tantárgyból kevesebb jegy is elég lenne. A franciát én is kidobnám, és több külföldi kirándulásra lenne szükség.

– Az órák közötti szünetek rövidek, ezt egy kicsit meghosszabbítanám, meg jó lenne, ha nem mi vándorolnánk teremről teremre, hanem hozzánk jönnének a tanárok, és lenne saját szekrényünk, hogy ne cipeljük állandóan a felszerelést – mondja **Sörös Vince**. – Jó lenne, ha a tanárok lazábbak lennének, és az órán nemcsak a tananyagról lenne szó, meg gyakrabban kellene az órákat a tantermen kívül tartani, hogy ne görnyedjünk állandóan a padokban. Érdekesebb lenne, ha például történelemből eljátszanánk az eseményeket vagy biológiából, földrajzból filmeket néznénk, ahelyett, hogy a könyvből tanulunk mindent, és számítógépen készítenék a házit. Könnyebben tanulnánk így.

Vécsi Orsolya szerint érdekesebbé kellene tenni az órákat, a tanárok hozhatnának különlegességeket az órákra, és több kísérletre lenne szükség.

– Könnyebb úgy tanulni, hogy megnézünk egy filmet, és az alapján kérdeznék ki bennünket, meg mi is hozzászólhatnánk az anyaghoz. Talán jobb lenne több blokkórát tartani, például egy irodalom után egy nyelvtanóra lenne, aztán két matek, és mehetnénk haza. Másnap másik tantárgyából lenne blokkóránk. Így nem kellene annyit készülni minden napra. A feleléseket ritkítanám, az ellenőrzők egyébként is jobbak. Kellene egy étterem is a suliba, meg többször mehetnénk kirándulni, de nem úgy, hogy aztán azokat a napokat pótolni kelljen, mint most. Jó lenne, ha külföldre is utazhatnánk, és néhány napot ott töltenék. Például mehetnénk a tengerre.

Szalaji Natália szerint a műszaki óra inkább a fiúknak való, a lányoknak helyette más órát kellene tartani, arról, ami őket érdekli.

– Szerintem meg kellene kérdezni a diákokat, mi érdekli őket, és azt kellene csinálni ezeken az órákon. A műszaki órán a fiúk barakcsolnának, mi tanulhatnánk a házimunkáról, divatról stb., meg olyan órákat is tartathatnánk, ami alatt kicsit kikapcsolódhatunk. Lehetne az iskolának egy moziterme is, ahol filmezhetnénk, meg egy medence és mozgólépcső is. Mindegyik tantárgy fontos, de azon belül jó lenne azt tanulni, ami minket is érdekel. Jó lenne, ha nem követelnék ennyit tőlünk, az iskolán kívül is tarthatnánk órákat, és füzet helyett számítógépet használnánk.

Róka Flóra úgy véli, a házit egyik tanuló sem szereti, de szükség van rá, viszont az órarendet rövidítené.

– Sok a napi hét óra, elég lenne öt-hat naponta, blokkórák formájában, és egy kis szabadidő is kellene a nap folyamán, meg sportpályák is kellene. A könnyebb tantárgyakból is lehetne több, mert akkor kikapcsolódnánk. Újabb tantárgyakkal nem bővíteném az órarendet, mert már így is sok van, bár érdekes lenne, ha például táncóránk is lenne. A tanárok túl szigorúak, kevesebb ellenőrzőre lenne szükség. Nem veszik figyelembe, ha más tantárgyból is felelnünk kell, és az órákat is másként, érdekesebben kellene megtartani. A nyári szünet elég hosszú, de az őszi szünet lehetne hosszabb is.

– A diákok nem szeretik, hogy mindig sokat kell tanulni másnapra, és sokszor nem értik meg az anyagot – mondja **Péity Rita**. – Ezen kellene változtatni. Meg kellene kérdezni minket is, és érdekesebb órákat is be kellene vezetni. Lehetne szombatoként sportnap, különféle versenyek, néha lehetne bulit is szervezni. Szerintem is a lányoknak a műszaki helyett valami más órát kellene tartani, és például egy tantárgyat szétosztani külön területekre, aki gitározni szeretne, az zeneórán gitározzon, mások zongorázzanak vagy énekeljenek, mert ahhoz van tehetségük. A tornaórát meg a rajzórát is így osztanám szét. Történelemből inkább filmet kellene néznünk a témáról, földrajzból nézhetnénk a Discovery-t, biológiából az Animal Planetet, és utána megbeszelnék a látottakat, füzet helyett meg lappal járnánk iskolába.

Sztojánovity Livia

Decemberre lapozunk

Tarka géb

Kis sólyom

A mikor decemberre fordítjuk a nap-tárt, reggelente nagyon gyakran már fagyos talajon járunk, az ólomszürke felhőkben pedig bármikor szállingózni kezhetnek a fehér hópihéék. Kopaszon áll az erdő, messzire ellátni a fák között, megfakult a levegő és a rét, kelet felől érkezett nagy vetésivarjú-csapatok keresik károgyva az élelmet, és ha rókát pillantunk meg valahol, már tömött téli bundájában gyönyörködhetünk. Karácsony táján nemegyszer fehérbe borul a határ, és az egyre erősödő hideg hatására a folyók hátán feltűnnek az első, lustán sodródó jégtáblák.

Kirándulni persze késő ősszel és télen is érdemes, hiszen a természet mindig kínál látnivalót, a madármegfigyelő pedig olyan fajokkal találkozhat, amelyeket nyáron hiába keresne. Élményt jelenthet például a tundrák fagyos világából hozzánk látogató kis sólyom megpillantása, a mezőket járó pintyfélék csapataiba az ugyancsak észak felől érkezett fenyőpintyek keverednek, fehér, téli ruhát ölthet a hermelin (csak a farka vége marad mindig fekete), és januári esteiken kint hallgatózva a koslató rókák ugató hangjaira figyelhetünk fel.

Január aztán többnyire az év leghidegebb hónapja, kövérré híznak az ereszekről lógó jégcsapok, egyre vastagodó jégréteg fedi a tavak vizét, és különösen a nyílt területeken, ahol szabad utat talál a jeges, északi szél, egyre gyakrabban dörzsöljük a fülünket, és különösen jólesik az a nagy pohár gőzölgő tea, amelyet a hátizsákba tett termosz őrzött meg melegen számunkra.

A vízparton járva itt-ott még láthatunk néhány megfakult, lila aszatvirágot, talán katángot is, a bogáncsokon tarka tollú tengelicek bontogatják ki az apró magvakat, és amíg széles, aranysárga sávval ékes, fekete szárnyaikkal egyensúlyoznak, nagyszerű látványt nyújtanak, és kítűnő fotótémát is kínálnak. Amíg a tavak jégmentesek, nagy récecsapatokat, kerce-, kontyos, tőkés és barátrecéket figyelhetünk meg, közülük a kercék rendszerint messze bent úsznak, és csak éles távcsövek segítségével

Hermelin

figyelhetők meg alaposabban. Amikor azután az erősödő hideg hatására megkezdődik a jégképződés, az addig ott időző madarak a folyókra váltanak át, vagy délebbre repülnek.

A folyók felett rendszerint láthatunk sirályokat, de a danka-, sárgalábú és viharsirályok mellett alkalmanként ritkaságok is megjelennek. Ilyen például a magas északról, talán Izland szigetéről vagy a Spitzbergákról hozzánk vetődő jeges sirály. Időről időre felbukkan hazánkban az északi madárhegyeken tömegesen fészkelő csüllő is. Csak valamivel nagyobb a dankasirálynál, az öreg madarak feje, nyaka, farka és testalja fehér, a fiatalok tarkóján keresztül félhold alakú, feketés örv húzódik.

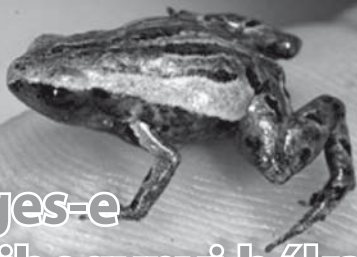
Jeges sirály

A halak közül a pontyok télen vermelnek, azaz félig az iszapba fúródva többedmagukkal pihennek a tófenék egy mélyebb pontján. Nem táplálkoznak, a ragadozók viszont, például a csuka, télen is zsákmány után járnak. Időszakunkban táplálkozik a menyhal is, amely a meleg nyári hónapokban alig fogyaszt valamit, és csak a hidegebb idő beálltával élénkül meg, kezd vadászni. A harcsához hasonlóan elsősorban éjszaka jár zsákmány után.

Ragadozó halaink ma már gyakran fogják a kínai razbórárt. Ez a legfeljebb tíz-tizenkét centiméter hosszú hal a keletről importált növényevő halakkal került az országba, és mostanára szelvében elterjedt. Gyakorisága miatt a horgászok gyakran csalihalként használják. Apró rákokkal és részben növényi anyagokkal táplálkozik, a nyár folyamán ívik, a nőtény által lerakott, legfeljebb százötven ikrát a hím az ivadék kikeléséig őrzi. Ívás idején a hímen nászkiütések jelennek meg, ezért gyöngyös razbórának is nevezik.

Egy másik, főleg állóvizekre jellemző, gyakori faj a széles kárász. Teste zömök, oldalról lapított, háta magas, testhossza húsz-harmincöt centiméter. A pontyfélék szívós természetű halak, de a széles kárász valamennyin túltesz, az oxigénben szegény vagy a szennyezett vízben is megél. Elsősorban a dús növényzetű tavakat, holtágakat kedveli, a téli időszakban a pontyokhoz hasonlóan magát az iszapba fúrva vermel. Szükség esetén megteszi ezt a nyári hónapokban is, ha a tó, ahol él, erősen apadni kezd. Hazánkban sokfelé előfordul a tarka géb,

főleg a sekélyebb parti vizekben, de él a folyótorkolatok brakkvizében a tengerben is. Zömök természetű, legfeljebb tíz centiméterre növő hal, színezete zöldes vagy barnásszürke, feketés foltozással. Majd mindig a fenéken tartózkodik, színezetével tökéletesen beleolvad a környezetébe, rendszerint csak akkor vesszük észre, amikor lépteink elől odébb szökken. Tavasszal ívik, a nőtény legfeljebb százötven ikráját vízínövényekre rakja. Érdekes, hogy az ikrát a hím a kikelésükig őrzi.

Mérges-e az ujjbegynyi béka?

A világ legkisebb békája egy ujjunkon is kényelmesen elfér. A Kubában élő ibériai hegyi béka – az *Eleutherodactylus iberia* – mindössze 10 milliméter hosszú. Jelenleg ő a tulajdonosa a Guinness Rekordok Könyvében a világ legkisebb békája címnek. A miniatűr kétélűket nemrégiben Miguel Vences evolúciós biológus vizsgálta meg a németországi Braunschweig Műszaki Egyetemen. Beszámolója szerint nagyon nehéz volt becserkészni az állatokat, mivel az apró teremtmények hatalmasat ugranak, amint megijednek valamitől.

Vencesnek már az első példány begyűjtése során – amikor

keserű szagot érzett a békákon – az a gyanúja támadt, hogy a kicsi lények mérgező alkaloidokkal lehetnek bevonva.

Gyanúja beigazolódott. Kiderült, hogy a világ legkisebb békái mérgezőek. Bőrén morfinnal és koffeinnel védekezik a hegyi béka a ragadozók ellen.

Arra a kérdésre még keresik a kutatók a választ: miért nőtt a kétélű ilyen rendkívül apróra. Az evolúciós biológusoknak kihívás az ennyire kicsi gerincek vizsgálata. Az ibériai hegyi békákon végzett kutatások további titkokat fedhetnek fel a kisméretű gerinces állatok evolúciójáról.

Összemennek a tigrisek a stressztől

Nemcsak a bengáli tigrisek száma csökken, a tigrisek mérete is. Szakértők szerint a tigrisek komoly súlyvesztéséért a stressz a felelős, amelyet az okoz, hogy a környezeti változások jelentősen átalakították a nagymacskák természetes élőhelyét.

Az indiai vadvédelmi hatóság közölte a megdöbbentő eredményt, mely szerint a Sunderban régió környékén élő tigrisek könnyebbek, és testrészeik kisebbek az egy évtizeddel ezelőtt mértékhez képest.

„Nagyon meglepődtünk azon, hogy az állatok, amelyek ugyan egzségeseznek látszanak, mindössze 98 kilogrammot nyomnak” – mondta Szubráta Mukerdzsi, a Sunderban Tigris Rezervátum igazgatója. „Egy kifejtett tigris átlagos testsúlyának elméletileg nem szabad 140 kilogramm alá esnie” – tette hozzá.

A szakemberek szerint nem csupán az emberi beavatkozás a felelős a változásokért, hanem a folyamatosan emelkedő tengerszint is, amely a Gangesz, a Brahmaputra és a Megna folyók Bengáli-öbölben alkotott deltáját övező Sunderban mocsár vizeinek sótartalmát egyre növeli. Így csökken az édesvíz tavak száma, amelyek a tigrisek fő zsákmányait csalogatják a területre.

A tigrisek fő tápláléka a pettyes szarvas lenne, melyek száma az utóbbi időben megfogyatkozott az emelkedő tengerszint és az áradások miatt. A ragadozók így alultápláltak, elkóborolnak az ember lakta területekre, ahol kecskékre és marhákra vadásznak.

A 2002-es Sunderban régióban végzett utolsó felmérés alapján mindössze 274 tigris él, ők is állandó fizikai stressznek és éhezésnek vannak kitéve.

ÁLLATKIRAKAT

Lustulnak a grizzlyk

Az Egyesült Államok nyugati államaiban élő grizzlyk egyre hájásabbak és lustábbak a természetvédők szerint. A jelenség oka a populáció hirtelen megnövekedése, ami miatt egyes medvék kiszorultak az eredeti élőhelyükül szolgáló Sziklás-hegységből az ember közelébe, ahol terített asztal várta őket.

Jamie Jonkel, a Montanai Halas- és Vadaspark medveszakértője szerint a medvék falánksága és lustasága a művi környezetre vezethető vissza. A grizzlyk ugyanis kukoricát és zöldséget habzsolnak a szántókon, és egyre inkább elhíznak ezáltal.

A szürkemedvék száma az elmúlt években 603-ra duzzadt a Yellowstone Nemzeti Parkban, ami csaknem háromszorosa az 1970-es évek populációjának. Az állomány robbanásszerű növekedése versengést okozott a korlátozott természetes táplálékinnálattért, így bizonyos medvéknek odébb kellett állniuk, ha nem akarták, hogy felkopjon az álluk.

A vadon élő medvék azonban nem mindig tudnak problémamentesen az ember közelében élni. A medvetámadások száma megnövekedett, mintegy negyvenöt medvét pedig lelőttek, mert túl közel merészkedtek a vadászokhoz vagy természetvédelmi őrköz.

Ökológiai mérnök az elefánt

Ott él sok kétélű, ahol az elefánt átrendezi a tájat. A hatalmas elefántok mozgása más élőlényekre is hatással van. Mellső lábakkal kiássák a földet, kihúzgálják a fűvet – azaz természetes módon gyomlálnak –, de akár fákat is képesek kidönteni. Tökéletlen emésztésük növényi magvakat képes messzire eljuttatni. Most kiderült: a fás növényzetben végbevitt pusztításuk kedvez a kétélűek és a hullók elterjedésének.

A Dél-Georgiai Egyetem kutatócsapata az észak-kelet tanzániai 4300 hektáros erdős és nyílt szavannán vizsgálta az „elefántok tájrendező” hatásait 2007 és 2008 között. Kontrollterületnek egy 250 hektáros elkerített rész szolgált. Ahol az elefántok letarolták a növényzetet, ott jóval több kétélű és hullófaj szaporodott el, mint máshol. Az elefántok súlyos pusztítása nyomán tizennyolc faj került elő; ahol csak csekély nö-

vényzetet taroltak le a behemót állatok, ott tizenegy fajt találtak; ahol egyáltalán nem járt elefánt, ott mindössze nyolc állatfajra letek.

Különösen kedvez a kis élőlényeknek, ha az elefántok fákat is kitépnek. A korhadt törmelékben és a kitépott fák nyomán nő a búvóhelyek száma az apró állatok számára.

Bruce Schulte a kutatócsapat egyik vezetője úgy összegezte az eredményeket: „attól még értékes lehet egy élőhely, ha az emberi szemnek nem nyújt szép látványt”.

HOROG

Tüskés pikó, a kis betolakodó

A tüskés pikó azon halak közé tartozik, amely akkor is kicsi, amikor nagy. A haltudomány az ilyen apróságokat törpe növéssű fajoknak nevezi. Bár vizeinkben szép számban akadnak ilyen fajok, a tüskés pikó a legkisebb közöttük. Nagyra nőtt példányai legfeljebb hatcentisek. Ráadásul teste oldalról erősen lapított, tehát igen vékonyka halról van szó, és ha meg akarnánk mérni a súlyát, nagyon érzékeny mérlegre volna szükségünk.

Annak ellenére, hogy a szakirodalom sokat foglalkozik vele, és még a biológiai tankönyvekben is szerepel, tájainkon igen ritka. Mi az, hogy ritka?! Ha pontosan akarunk fogalmazni, kereken ki kell mondanunk, hogy a képen látható példány az egyetlen, amely szűkebb hazánk vizeiből előkerült. Legalábbis úgy, hogy szakemberek kezébe jutott, és bele került abba a nyilvántartásba, amely a vidékünkön előforduló halakkal foglalkozik.

Népes állományai élnek a Duna felső és alsó szakaszán is, ezért egyelőre nem lehet tudni, hogy a szóban forgó egyetlen megtalált példány merről érkezett. Lesodródott-e vagy felúszott-e. Persze, az is valószínű, hogy nem az egyetlen volt, amely erre a tájakra érkezett, csak hogy a vélhető többi nem került szakemberek kezébe.

A törpe növéssű fajokkal az a gond, hogy a horgászok nem szentelnek nekik figyelmet, hiszen kit érdekel egy hatcentis halapróság. A tüskés pikónak ugyanis horgászati jelentősége nincs. Horoggal aligha fogható meg, csalihalnak pedig végképp alkalmatlan.

A tüskés pikó első hátuszonyának sugarai rendkívül kemények, hegyesek, és iszonyatosan szúrnak. Ezért még a legügyesebb ragadozók sem próbálkoznak zsákmányolásával. Vagy ha kísérleteznek is ezzel, miután a pikó hátuszonyának bökői jól összeszurkálják szájukat, más falat után néznek.

Ez az aprócska hal azonban nemcsak a szúrós hátuszonyainak köszönhetően bizonyult ügyes túlélőnek. Akváriumban tartása során bizonyosságot nyert, hogy rendkívül agresszív halról van szó. A kedvére levő falatokért a nála sokkal nagyobb halakkal is megverekszik. Méghozzá olyan ügyesen, hogy a „terített asztal” közelébe más halakat oda sem enged. Szinte nevetséges, amikor ez az aprócska, kis testű hal nekiúszik, és nagyot taszít egy ujjnyi gében vagy tízcentis kárászra. Ezt mindaddig ismétli, míg a táplálékkonkurrens el nem inál onnan. Ezt követően a tüskés pikó elképesztően sokat eszik. Szinte hihetetlen, hogy egy ilyen apró és vékonyka halba mennyi koszt befér.

Étlapján elsősorban apró fenéklakók szerepelnek. Akárcsak más hal is, az árvaszúnyog lárváját részesíti előnyben, de tekintélyes mennyiséget képes elfogyasztani kevéssértéjűekből és vízibólhákából is. A kagylók és csigák növényzetre rakott tojásait is szorgalmasan szedegeti. Éppen ezért, ahol nagyon elszaporodik, ott magas táplálékfogyasztása miatt mind horgásztilag, mind halászatilag nem kívánatos.

Egy érdekes horgásznapi

Barátommal kora reggel horgászni mentünk. Mintha a fülemben lett volna valami manó, mindig azt mondogatta, hogy ez a nap nem lesz átlagos.

Odaértünk és horgászni kezdtünk. Kilenc óra felé beindult a fogás. Egy óra alatt harmincnégy halat fogtunk. Egy idő után a szerencse elhagyott minket. Tomi úgy döntött, megpróbálja, fenekező pecával fog-e valamit. Vártunk, egyre türelmetlenebbek lettünk. A bot jelezte, hogy a horgon hal van. Odaszaladt a bothoz, és húzni kezdte. A hal nem adta meg magát egykönnyen. Egy idő elmúltával kihúzta, és egy kilós ezüstkárász volt a horgon. A szánk tátva maradt. Miközben örvendeztünk, megpillantottam, hogy az én úszóm nincs a víz felszínén. Húzni kezdtem. Nagy ellenállást éreztem, valami

húzza a horgot. Már elképzeltem a nagy halat. Mikor kihúztam, csak egy teknős volt. A teknősbékán kívül még pár halat fogtunk, majd hazaindultunk.

Tomi otthon dicsekedett a nagy hallal, én pedig a teknőssel.

Tölgyesi Zolt, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Keressük a 2012. év halát!

Az alábbi címen szavazva te is beleszólhatsz az év halának a megválasztásába

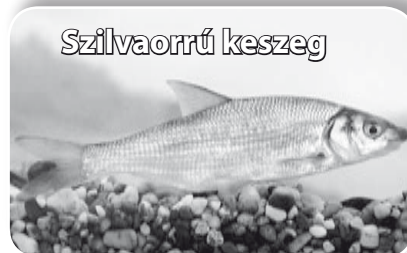
http://haltanitarsasag.uw.hu/azevhala_hu.php

Széles kárász

Lápi póc

Szilvaorrú keszeg

December 1.

Elza, Oszkár, Ede, Arnold, Blanka, Bianka, Natália, Arnó, Arnót, Elek, Eligiusz, Enid, Marián és Natasa napja.

Elek: A görög Alexiosz magyar megfelelője. Más feltevések szerint azonban az ismeretlen eredetű régi magyar Velek személynévből származik. Jelentése ismeretlen.

Enid: Kelta, walesi, angol eredetű név. Jelentése: élet, lélek.

1761. XII. 1. – 250 éve történt

Strasbourgban megszületett Marie Tussaud (eredeti nevén Marie Grosholtz) elzászi származású francia viaszöntő, a londoni Madame Tussaud's Panoptikum alapítója. 1780-ban Párizsba utazott, hogy a királyi családot és az udvari nemességet viaszból megformázza, majd a forradalom után a győztes vezetők és a kivégzettek fejéről készített viaszöntvényeket. 1802-ben költözött Londonba, és korának, valamint a múlt neves és hírhedt személyiségeinek készítette el életnagyságú viaszszobrait, amelyeket a világhírű viaszgúra-múzeumában, az 1832-ben megnyílt Madame Tussaud panoptikumában állított ki.

1800. XII. 1. – 211 éve történt

Kápolnásnyéken megszületett Vörösmarty Mihály költő és drámaíró. A nemzeti romantika egyik kiemelkedő alakja a Magyar Tudományos Akadémia tagja volt. Hazafias költeménye, a Szózat – Kölcsey Ferenc Himnusz című műve mellett – kiemelkedő jelentőségű a magyar nemzettudatban. Jelentős műve még a Zalán futása című eposz, és a Csongor és Tünde című mesedráma.

December 2.

Melinda, Vivien, Aranka, Dénes, Aurél, Aurélia, Aura, Bibiána és Viviána napja.

Vivien: Angol eredetű név, a Viviána alakváltozata.

Aurél: Latin eredetű név, az Aurelius római nemzetségnévből származik. Jelentése: aranyos.

1594. XII. 2. – 417 éve történt

Duisburgban 82 éves korában meghalt Gerhardus Mercator (eredeti nevén: Gerhard Kremer) németalföldi térképész és földrajztudós, aki megalkotta az első modern térképet. Mercator legjelentősebb alkotása volt, hogy a róla elnevezett hengervetületet alkalmazta a Föld felszínét ábrázoló térképeken. A Mercator-vetületnél a pólusok irányában nő a

térkép torzulása, viszont merőlegesekek egymásra a meridiánok és a szélességi körök. Ez a szögpontosság a hajózásban volt nagy jelentőségű.

1906. XII. 2. – 105 éve történt

Megszületett Peter Carl Goldmark magyar származású amerikai mérnök, az első széles körben használt színes televízió megépítője.

December 3.

Olívia, Ferenc, Lúcius, Berény, Atala, Atália, Xavér és Xavéria napja.

Ferenc: Francia, latin eredetű név. Az olasz Francesco név latinosított Francisus formájából származik. Assisi Szent Ferenc gyermekkori beceneve volt, melyet azért kapott, mert édesanyja francia származású volt. Jelentése: francia.

Olívia: Latin eredetű név, az Oliva név származéka. Jelentése: olajfa.

1993. XII. 3. – 18 éve emlékeznek meg róla

A fogyatékkal élő emberek nemzetközi világnapja. Az ENSZ 1993 októberében hozott határozata alapján, hogy felhívja a figyelmet a baleset, betegség, katasztrófa következtében fogyatékosá váltak problémáira.

1967. XII. 3. – 44 éve történt

Az orvostudomány történetében először hajtottak végre emberen sikeres szívtültetést. A fokvárosi Groot-Schur Kórházban az 55 éves szívbeteget Louis Washkansky-ba Christian Barnard professzor vezetésével beültették egy halálos balesetet szenvedett 25 éves nő szívével. A műtét sikerült, a páciens 18 napig maradt életben. Időközben – legalábbis a világ fejlett országaiban – a szívtültetés szinte rutinná vált.

December 4.

Borbála, Barbara, Péter, Mór, Emerita, Ciklámen, Ada, Adélina, Adélinda, Alinda, Boriska, Boróka, Móric, Reginald és Anasztáz napja.

Barbara: Görög eredetű név. Jelentése: idegen, külföldi nő. A Borbála a Barbara magyaros módosulata.

Mór: A Móric 19. századi rövidüléséből származik. Más magyarázat szerint a Maurus rövidüléseként tartják számon. Jelentése: mór, szerezsen.

1849. XII. 4. – 162 éve történt

Megszületett Crazy Horse (Szilaj Ló, irodalmi fordításban: Akinek a lova bolond, ill.: Akinek a lova részeg) Lakota indián törzsfőnök, aki amerikai lovassági alakulatot győzött le, többek között Little Big Hornnál.

1892. XII. 4. – 119 éve történt

El Ferrolban megszületett Francisco Franco y Bahamonde spanyol tábornok és diktátor. 1936-ban nevezték ki a spanyol ellenforradalmi erők az állam és a hadsereg vezetőjévé. A Jose Antonio Primo de Rivera által szervezett fasiszta Falange egységpártjára támaszkodott, minden más politikai pártot kiiktatott. 1974-ben Franco betegsége miatt az államfői teendőket ideiglenesen Juan Carlos (János Károly) herceg, a Bourbon-ház tagja látta el, akitől politikája folytatását várta el. Franco diktátor halála után azonban János Károly királyként trónbeszédében bejelentette a demokráciára való áttérést.

December 5.

Vilma, Ábel, Csanád, Csaba, Bács, Ciklámen, Csobád, Dalma, Krisztina, Mór, Péter, Reginald és Sebő napja.

Vilma: Német, latin eredetű név, a Vilhelma rövidülése. A német Wilhelm (magyarul, Vilmos) férfinév női párja. Jelentése: erős akaratú védelmező.

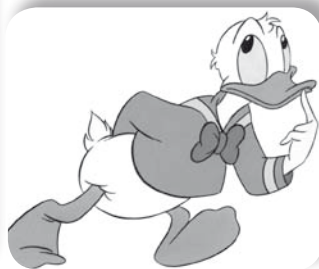
Sebő: A Sebestyén régi magyar becézőjéből önállósult.

270. XII. 5. – 1741 éve történt

A kis-ázsiai Szent Miklós püspök, névnapja előestéjén édességgel ajándékozta meg a gyerekeket, amely szokás Mikulás néven maig fennmaradt.

1901. XII. 5. – 110 éve történt

Chicagóban megszületett Walt Disney

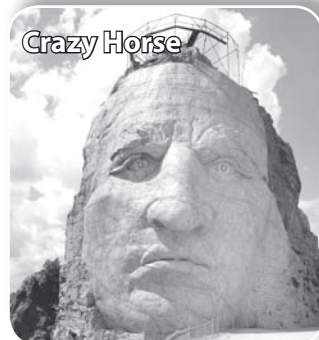

(eredeti nevén: Walter Elis Disney) trükkfilmrajzoló, producer és filmrendező, Miki egér és Donald kacsa (Kacsa Pali) megalkotója. 1922 óta kísérletezett – kezdetben karikaturista és reklámrajzolóként – rajztrükkfilmekkel. Miki egér már első filmjében, 1926-ban sztár lett. Az első egész estét betöltő rajzfilmje, a Hófehérke és a hét törpe 1937-ben óriási kasszasikert aratott.

December 6.

Miklós, Nikolett, Miksa, Mikolt, Gyopárka és Leontina napja.

Miklós: Görög, szláv eredetű név, a görög Nikolaosz név szláv formájából származik. Jelentése: győzelem, nép.

Gyopárka: Magyar eredetű név, a hasonló növénynévből kicsinyítő képzővel alkotott női név.

270. XII. 6. – 1741 éve ünneplik

Szent Miklós, azaz Mikulás napja

1768. XII. 6. – 243 éve történt

Skóciában megjelent az Encyclopædia Britannica első kiadása. Az Encyclopædia Britannica egy általános, angol nyelvű enciklopédia, a chicagói központú, magántulajdonban lévő Encyclopædia Britannica, Inc. adja ki. A Britannica cikkei négyezer szakértő bevonása mellett egy tizenkilenc főt teljes munkaidőben alkalmazó szerkesztőségben készülnek képzett felnőtt olvasók számára. Széles körben a legelismertebb tudományos alaposságú enciklopédiának tartják.

December 7.

Ambros, Ányos, Agaton, Amaranta, Ambrózia és Szabin napja.

Ambros: Görög eredetű, név, a Ambrosiosz név rövidüléséből származik. Jelentése: halhatatlan.

Szabin: Latin eredetű név, a Sabinus névből származik. Jelentése: a szabinok népéhez tartozó férfi.

1941. XII. 7. – 70 éve történt

A japánok megtámadták a Hawaii-szigeteken lévő amerikai támaszpontot, Pearl Harbort. A légitámadás következtében két és fél ezer ember halt meg, és sok hajó megsemmisült, valamint az Amerikai Egyesült Államok belépett a II. világháborúba.

1972. XII. 7. – 39 éve történt

Újtárra indult az Apollo-17, mely az Apollo-program tizenegyedik emberes küldetése és a hatodik misszió, amely landol a Holdon. Az első éjszakai start és az Apollo-program utolsó missziója volt.

Az eddig előkerült leletekből a tudósok megállapították, hogy az ember elődje nem valamilyen ma is élő majom, nem csimpánz, gorilla vagy orangután volt, hanem olyan ősi állatfajta, amely a mai emberszabású majmoknak is elődje volt. Darwin, a kiváló természettudós a főművében: *Az ember származása* című könyvében így ír: „Nem szabad abba a tévedésbe esni, hogy az emberszabású majmok és az ember elődje a ma élő majmokkal azonos, vagy azokhoz különösképpen hasonló lett volna.”

Igen hosszú idő, több millió évi is eltelt, míg az ember állatóságának legügyesebb és legértelmesebb leszármazottai először csak természet adta eszközöket kezdtek használni, később már maguk készítették szerszámaikat, és ezzel elindultak az emberré válás útján. A gyengék és az erőtlének kipusztultak vagy fejlődésük abbamaradt.

Az ember kialakulásának és fejlődésének három nagy szakaszát különböztetjük meg: az előember, az ősember és a mai ember.

A kutatások eddigi eredményeiből kitűnik, hogy az ember kialakulása Afrika keleti részében kezdődött. Az előkerült csontmaradványok, kavics- és kőeszközök arról tanúskodnak, hogy itt már több mint kétmillió évvel ezelőtt eszközkészítő lények tanyáztak. Ők voltak az ember legrégebbi ősei: az előemberek.

Az emberek ősei Afrikából vándoroltak Ázsiába és Európába. Több százezer éves előemberi leleteket találtak Jáva szigetén, Kínában, de Európa területén is: a heidelbergi előember már ismerte a tüzet, és a kőeszközöket használt. Magyarországon a vértesszőlősi előember (Komárom megye) koponyacsontdarabja 500 ezer éves. Az előember termete zömök, homloka alacsony volt, és a szemüreg fölött erősen kidomborodott. Az erős állkapocs előreugrott. Koponyacsontja vastag, a koponya űrtartalma 775 és 1000 köbcenti között váltakozott. Az előemberek már felegyenesedve jártak, kőszerszámokat készítettek. Használták a tüzet, vadásztak, húst és növényi táplálékot fogyasztottak.

A kb. 100 ezer évvel ezelőtti elődeink az ősemberek, már testileg és értelmileg sokkal kö-

Pekingi előemberek tábora (rajz)

zelebb álltak a mai emberhez. Szálláshelyeik, csontmaradványaik és eszközeik Földünk legkülönbözőbb részein kerültek elő: Európában, Afrikában vagy Ázsiában. Az ősemberek már nagy területeket jártak be, helyenként össze is keveredtek egymással. A leletekből az is kitűnik, hogy a Föld különböző részein különböző ősembercsoportok fejlődtek tovább.

Mint ahogy az ősember első maradványait a németországi Neander-völgyben tárták föl, az ősembereket a tudósok gyűjtőnéven Neander-völgyi embernek nevezik. Jelentős Neander-völgyi lelet került elő Horvátországban, a krapinai barlangban. A krapinai ősember az ókőkorszakban barlangban élt, és ismerte a tüzet. Magyarországon a Bükk-hegység egyik barlangjában találták meg ezt az ősembertípust. A talált csontok arról tanúskodnak, hogy egy felnőtt és egy kb. 6-7 éves gyermek maradványainak egy részét tárták fel.

Az ősemberek testalkata zömök, felső végtagjuk többnyire hosszabb volt, mint az alsó. Termetük 155–160 cm között lehetett. Széles arcuk közepén hatalmas húsos, előreugró or-

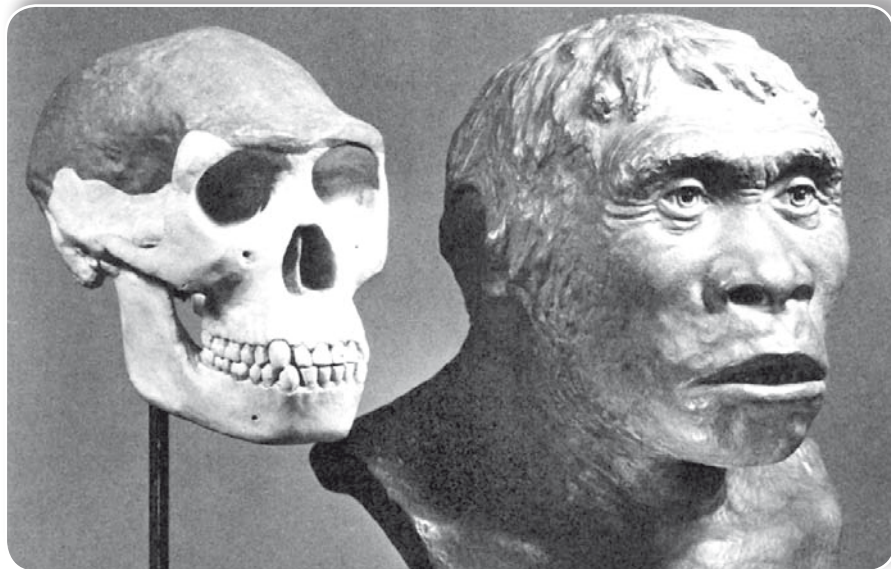
emelkedett ki. Agykoponyájuk jóval fejlettebb volt, mint az előembereké, a koponya-űrtartalom középértéke 1450 köbcenti. (Vagyis a mai emberhez hasonló volt, de agytekervényei még nem annyira fejlettek, mint a mai emberé.)

Európában a Neander-völgyi ősemberek a hideg éghajlat miatt barlangokban laktak. Értettek a tűzgyújtáshoz, a pengékészítéshez, fegyvereik, szerszámaik jobbák, technikai tudásuk sokkal fejlettebb volt, mint az előembereké. Tagoltanul beszéltek.

Az utolsó nagy jégkorszak vége felé élt ősemberek (a tudomány őket ásatag embereknek nevezi, mert a régi geológiai korokban föld alá került és ott megkövült) már közvetlen elődeink voltak. A mai ember tudományos neve: *Homo sapiens*, vagyis értelmes ember.

Az ember tehát nem valami csoda útján került a Földre, hanem sok millió év alatt az állatvilágból emelkedett ki, és lett emberré. Kialakulásának, testi és értelmi fejlődésének útját a következő részekben ismertetem.

Összeállította: Uri Ferenc történész

Jávai előember (koponya és rekonstrukció)

Neandervölgyi (viaszfigura, rekonstrukció)

Vége elérkezett október 21-e, a várva várt pénteki nap! Ekkor indultunk Temesvárra, a Gyerekek határok nélkül vetélkedő következő fordulójára, ahol sportban, konkrétan röplabdában és asztaliteniszben versenyeztünk. Iskolánkból, a magyarcsernyei Petőfi Sándor iskolából öt lány és két fiú utazott. A legfiatalabb lányt, Anitát kivéve mindannyian a röplabdára készültünk már hetek óta. Anita a 10 évnél fiatalabb lányok kategóriájában indult asztaliteniszben. A fiúk közül Adrián, valamint én is asztaliteniszben versenyeztünk, a 10 év feletti fiúk, illetve lányok kategóriájában.

A tanítást követően, délután 2 órakor indultunk Temesvárra. A határon nem sokat vártunk, talán húsz percet. Útközben kétszer is megálltunk; egyszer pénzt váltani, aztán meg a temesvári táblánál bevárni a szervezőket és a többi csapatot. Este fél hat körül érkezünk meg a Bartók Béla Líceumba. Mivel tudtuk, hogy péntek éjszaka a kollégiumban fogunk aludni, azon izgultunk, hogy minden lány egy szobába kerüljön. Szerencsére este elmentünk sétálni a központba, és a McDonald'sban vacsoráztunk. A téren volt egy koncert is.

Másnap, szombatban korán keltünk. Reggel nyolc órakor (mivel ott egy órával előrébb vannak, a mi időnk szerint 7-kor)

GYEREKEK HATÁROK NÉLKÜL

Temesvári sporthétvége

Temesváron, a McDonald'sban

reggeliztünk. A röplabdaverseny 11 órakor kezdődött. Csapatunk második helyezést ért el. Ebéd után kezdődtek az asztaliteniszmérkőzések, ahol Anita és én megszereztük az első helyet. Az eredményhirdetésen megtudtuk, hogy összesítve Magyarcsernye csapata lett az első. Nagyon boldogok voltunk, és a tanáraink is nagyon megörültek.

Ez egy csodálatos és élményekben gazdag hétvége volt. Szeretnénk megköszönni Biacsi József tanár úrnak, hogy felkészített minket a versenyre, és hogy irányításával ilyen szép eredményt érthettünk el.

Berta Bernadett, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

NEVEM: Bács Ágnes.
BECENEVEM: Ági, Gigi.
SZÜLETÉSI HELY ÉS DÁTUM: 1999. XII. 8., Zenta.
HAJAM SZÍNE: Barna.
SZEMEM SZÍNE: Barna.
MAGASSÁGOM: 152 cm.
CÍMEM: 24430 Ada, Dimitrija Tucovića 36.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly iskola, 6. b.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Solymosi Éva.
ALSÓS TANÍTÓIM: Berta Rózsa, Apró Zsófia, Gergely Antal, Szűgyi Livia.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök: Vastag Nikolett, titkár: Geccsó Ármin, pénztáros: Lehoczki Anna.
LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAM: Lehoczki Anna.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, biosz, tört.
AMI NEHEZEN MEGY: Matek, főci.
A LEGKEDVELTEBB TANTERMEIM: Angol, torna.
KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Girizd Tóth Andrea.
KEDVENC OLDALAM JÓ PAJTÁSBAN: Keresztrejtvény.
KEDVENC KÖNYVEM: Aurora Marsotto: Egy új csillag.
HOBBIJAIM: Szalvétagyűjtés, zeneiskola.
KEDVENC SPORTJAIM: Görkorcsolya, biciklizés.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Neoton.
KEDVENC DALOM: Pofonofon.
KEDVENC ÉNEKESEM: Csepregi Éva.
KEDVENC HANGSZEREM: Fuvola.
KEDVENC FILMJEIM: Barátok közt, Harry Potter stb.
KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Pizza, narancslé.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Uzsonna keksz, palacsinta, leves, kávé, tea stb.
KEDVENC ÁLLATOM: Cica.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Némethanár.
NO ÉS A SZERELEM: Nincs.

NEVEM: Lepár Rafael.
BECENEVEM: Nyafiksa.
CÍMEM: 24430 Ada, Petőfi Sándor u. 11.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly iskola, 6. f.
ALSÓS TANÍTÓM: Palusek Edit.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Krizsán Klára.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök: Holló Tamás, titkár: Döme Bettina, pénztáros: Györe Bernadett.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, matek, fizika, torna.
KEDVENC TANÁRAIM: Krizsán Klára, Hugyik Ella.
AMI NEHEZEN MEGY: Német.
LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAIM: Lajkó Tamás, Holló Tamás, Kovács Kali Krisztofer.

LEGÉRDEKESEBB ÓRÁK: Fizika, torna.
KEDVENC OLDALAIM A JÓ PAJTÁSBAN: Viccupac, képregény.
KEDVENC KÖNYVEM: Robinson Crusoe.
KEDVENC ÚJSÁGOM: Jó Pajtás.
KEDVENC FILMJEIM: Második élet; Verdák; Pókember 3.; Kincs, ami nincs; Nincs kettő négy nélkül; Madagaszkár.
KEDVENC SZÍNÉSZEIM: James Bond, Terence Hill, Bud Spencer.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Tankcsapda.
KEDVENC ÉNEKESEM: Shakira, Kaczor Feri.
KEDVENC SZÍNEIM: Kék, zöld, sárga.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Mindegyik.
KEDVENC ÉTELEIM, ITALAIM: Pizza, burek, szendvics, Coca-Cola, Pepsi-Cola.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Tea, kávé, palacsinta.
KEDVENC ÁLLATAIM: Krokodil, kutya, macska.
MIT SZERETEK AZ ISKOLÁBAN? A lyukasórát.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Technikus.
NO ÉS A SZERELEM? Nem mondom el.

RÜGYFAKADÁS

Jó gyerekek lenni

A gyermekkor nagyon szép időszak az ember életében. Sok idő jut játékokra, szórakozásra, tévére, barátkozásra, olvasásra.

Nekem nincs olyan komoly feladatom, mint anyának, aki felnőtt. No persze, nekem az iskola a munkahelyem, de az sokkal kellemesebb. A felnőttek feladta nehezebb, mint a miénk. Nekik gyereket nevelni, főzni, mosni, takarítani, kertészkedni is kell. Én, ha iskola után megtanulom a leckét, nyugodtan játszhatok a barátnőmmel.

A múltkor például felhívtam Virág Annát, hogy megkérdezzem tőle, volna-e kedve eljönni velem görkorcsofolyázni. Kiderült, hogy szeretne velem tartani, csak a mamájánál volt:

– És a mamádtól mikor jössz el?

Anna válasza:

– Ha szeretnéd, most rögtön!

– Szuper! – örvendeztem.

– Találkozzunk a házatok előtt!

Mikor megérkezett hozzám, a lábunkra húztuk a görkorcsofolyát és elindultunk. Gyorsan suhantunk, a hajunk csak úgy lobogott a szélben. Nagyon jól éreztük magunkat. A vacsoraidőt a gyomrunk jelezte. Visszafordultunk, de annyira siettünk, hogy Anna megbotlott, és magával rántott az árokba. Nyöszörögve keltünk fel, és egy-két horzsolást, sőt én még egy nadrágszakadást is beszerkeztem. Hazaérvén vacsoráztunk, és azonnal jobban éreztük magunkat. A gyermekkorban sok ilyen kellemes élmény van. Persze a véletlen becsúszo rossz jegy az iskolában kellemetlen lehet, de szorgalommal és rendszeres tanulással ez elkerülhető.

Én örülök a vidám és gondtalan napoknak, mert gyerekként az élet egész egyszerű.

Szécseyi Kata, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Tréfás mese

Amikor befejeztem az óvodát, annyi volt a fekete pontom, mint az égen a csillag, de piros egy sem. Ezért egy nyaralást kaptam a Jeges-tengerre.

El is indultam egy hóviharos augusztusi napon. Kimentem a buszállomásra, és megvettem a repülőjegyet. Beszálltam a repülőbe, aztán felszálltunk a felhők alá. Az út rövid volt, mert csak két hétig tartott. A repülőtéren már vártak, mert nem tudták, hogy jövök. Amikor odaértünk, elmentem a szállodába, és kipihentem ezt a rövid utat. Másnap reggel olyan meleg volt, hogy a tenger is befagyott. Mivel nem lehetett úszni, sétálni mentem. Séta közben megláttam egy citromfát, amelyen szép sárgák voltak a banánok. Később ebédelni mentem, az üres tálból úgy teleszedtem a lyukas tányérral, hogy meg sem tudtam enni. Másnap reggel olyan hideg volt, hogy a jég is elolvadt, és a víz is felmelegedett. Lementem a strandra, de ott már sokan úsztak a parton, és napoztak a hűvösben. Én is akartam egyet úszni, de mivel nem tudok úszni, papírból csónakot készítettem, s avval elindultam csónakázni.

Ha a papírcsónakom át nem ázott volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Megyeri Anna, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Smiley

Smiley-örület az interneten,

Mindenhol csak őket lelem!

Írókat, chateleket,

Levelezek, zenélek.

Egy-két smiley-t mindig írok,

Y-nak, Z-nek, X-nek vagy D-nek.

Örület, hogy mennyien

Rabjai lettek, csak

Ötögetik a mosolyokat, ☺

Levében és képen,

Egyet leírok most én is nektek,

Írj is rabjai lesztek! ☺

Nagy Noémi, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Csalimese

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy háromfülü nyúl. Kedvenc étele a hal volt. Elindult halászni. Találkozott a jegesmedvével, aki napozott. Ahogy kettesben sétáltak, esni kezdett az eső. Hazamentek.

Ha nem mentek volna haza, az én mesém is tovább tartott volna.

Svarc Nikoletta, 2. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Malackák

Hol volt, volt nem volt, hetedhét országon is túl, a nagy kerek erdőben, egy roskadozó kunyhóban élt egy szegény ember, a roskadozó óljában pedig három kismalac.

A három kismalacnak megvolt mindene, amire malacnak szükség lehet: zöld rét, ahol szaladgáltak, puha szalma, ahol aludtak, csak éppen a vályúba jutott kevés ennivaló. Az is csak száraz kukorica volt néhanapján. A három kismalacnak volt egy közös álma, mégpedig az, hogy egyszer s mindenkorra megszűnjön az éhínség, beköszönjön őkükbe a jólét, és így éljenek közösen a szegény emberrel nagyon sokáig. Egy éjszaka nem tudtak aludni a malacok, és elhatározták, hogy véget vetnek keserű sorsuknak, ahogy megvirrad, nekivágnak a kerek erdőnek, és szerencsét próbálnak. Így is lett, mire a nap feljött, már mélyen bent jártak az erdőben. Nem tudták, hogy mitévők legyenek, csak mentek minél messzebbre a kunyhótól az erdő közepe felé. Egyszer a legnagyobb malac megbotlott egy kiálló gyökérben, és azonnal lesántult. Belátta, hogy ilyen fájó lábbal nem tudja folytatni az utat, azt mondta a testvéreinek, hogy ő bizony visszafordul és hazamegy, de a testvérei csak folytassák útjukat és járjanak szerencsével. Elbúcsúztak, a középső és a legkisebb malac továbbment. Addig mentek, míg egy szép tisztásra nem értek. Itt, ahogy elkezdtek turkálni, a középső malac orrába egy hatalmas szálla fűrődött. Emiatt a középső malacnak is vissza kellett fordulnia. A legkisebb malac folytatta az útját, mígnem annyira elfáradt, hogy lefeküdt egy hatalmas fa tövébe. Ahogy kényelembe helyezte magát, a farkával a százéves avart lökdöste. Egyszer csak a kismalac farka egy kemény dologba ütközött. Kíváncsi volt, hogy mi lehet az, és gyorsan megnézte. Nem hitt a szemének, azt gondolta, hogy csak álmodik, amikor az avar alól egy hatalmas szarvasgomba bukkant elő. Nagyon fáradt volt a kismalac, de nem pihent, hanem minden erejét összeszedte, kiásta a szarvasgombát, és boldogan elindult vele hazafelé, hogy megossa testvéreivel ezt a fenséges eledelt. A gomba akkora volt, hogy a kismalac nem bírta vinni, csak húzta a földön. Már menni is alig bírt a fáradságtól, amikor nagy zajt hallott. Mikor felnézett, már katonák vették körbe, csillogó fegyverekkel. A kismalac behunyta szemét, és belenyugodott a sorsába, hogy ő ezt már nem éli túl. A hadvezér így szólott hozzá:

– Az a gomba a király tulajdona, őt illet!

– Állj! – kiáltott rá a király. – A gomba engem illet, de a jutalom azt illet, aki megtalálta.

A király három zsák aranyat adott jutalmul a gombáért. Azóta a három malac és a szegény ember boldogan élnek együtt!

Zserai Petra, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Az ősz dala

Őszi lepel

borult az égre

a dér a hosszú éj

lép a színre.

Száll a madár

megy Hawaiiira

jön a tél

megfagyunk nemsokára.

Farkas Tihomir, 7. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

A liba

Azelőtt a bizonyos nap előtt már érződött, hogy nagy gond van a családdunkban. Az addigi jó viszony megszűnt köztünk. A következő napokban a szüleimet csak veszekedni hallottam. A pénz volt az oka, azt hiszem. Mikor az iskolában rossz jegyet kaptam, otthon verés várt. Nem kérdeztek semmit, nem vártak, nem gondolkodtak. Megvertek. Amikor pedig jó jegyet kaptam, nem kaptam verést, de dicséretet sem. Nem szólhattam semmit, túrnóm kellett. Igazából csak félttem, hogy valami sokkal rosszabb dolog fog történni, így nem szóltam, csak túrtam.

Amikor Apu egy hideg, esős, késő őszi délutánon beállított a hóna alatt egy ijedten gágogó libával, amelyet fizetés gyanánt adtak neki az iskolában, Anyu idegösszeroppanást kapott. Ez már tényleg sok volt. Én az egészből nem sokra emlékszem. Tudom, hogy másnap már a nagynénémnél ébredtem. Elsőként Juli nénémet pillantottam meg. Mikor meg akartam szólalni, leállított.

– Ne mondj semmit! Itt van, idd meg ezt a pohár tejet – mondta. – Néhány napra itt kell lenned nálam, édesanyád kórházba került. Otthon nincs senki, aki főzne rád, és pénzetek sincs tüzelőre.

Valahogy semmi kedvem nem volt meginni azt a tejet. Ittam egy kortyot, majd megkérdeztem:

– Hol van az a liba?

– Kint van az udvaron. Apád azt is elküldte, hogy maradjon nálunk, amíg otthon helyre jönnek a dolgok.

Nem szóltam semmit. Letettem a tejet az asztalra. Kimentem az udvarra. Megláttam a libát. Elindultam felé. Mikor már majdnem megfogtam, észrevettem, és elszaladt előlem. Én a haragtól felbőszülve utána iramodtam. Ordítani kezdtem.

A liba pedig csak szaladt, szaladt, nem értette, mi is történik. A néném a jelenetet az ajtóból figyelte. Nem szólt semmit. Csak nézett rám. Látszott rajta, hogy sajnál. Én pedig továbbra is csak a libát zavartam. Őt hibáztattam mindenért. Miatta esett szét a családom. Miatta került kórházba Anyu. Végül az ordítózásom többször is megszakadt. A hideg szélben fájni kezdett az arcom, ahol a könnyecskéim legördültek. Sírtam, üvöltöttem, mert már nem bírtam tovább.

Minden erőm elhagyott, a földre estem. Elfáradtam, már csak szipogást lehetett hallani.

Ekkor odajött hozzám Juli néni. Lehajolt és átölelt. Már nagyon rég éreztem ilyet. Végre valakitől kaptam egy kis szeretetet. Juli néném továbbra sem engedett el. Mikor abbahagytam a sírást, így szólt:

– Ne sírj! Minden rendbe fog jönni! Pár nap múlva minden megjavul. Addig is itt leszek veled. Ne félj!

A nénémnél töltött idő meglehetősen lassan telt, de legalább nem volt kellemetlen időszak az életemben. Ott nem bántott senki. Csak szeretetet kaptam. Két hét után újra hazakerültem. Anyát kiengedték a kórházból, Apa pedig új állást kapott. Rendszeres fizetést ígértek neki. Mikor hazaértem, újra meleg volt a házban. A kapcsolatok is felmelegedtek. Apa arcán mosolyt láttam, mikor megérkeztem. Átölelt, és azt mondta:

– Minden rendben van. A libát eladtuk, soha többé nem fogod látni.

A fogalmazás Szakmány György egyik szövegrészletének folytatása.

Írta: Gellér Éva, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Éji dal

*Leszállt az éj,
S mindenki nyugovóra tér.
Feljött a hold is már,
Nyugszik a kismadár.
Alszik már mindenki,
Az utcákon nem jár senki.
A városban csend ül,
Halk harangszó csendül.*

Rencsényi Doloresz, 7. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Húsz év múlva

Kaskukorékolásra kiugrom az ágyból, s szinte megvakulok a beáradó napfénytől. Támolyogva felöltözöm, ám ahogy kiérek, már ismét az orromig sem látok. Az utcablát is alig lehet kisilabizálni a házfalon: „Baker Street.” Hát igen, a jó öreg angliai köd. Kissé furcsa volt megszoknom, 10 évvel ezelőtt, miután befejeztem Szerbiában az egyetemem. Hamar rájöttem ezután, hogy az elkerülhetetlen esernyők, melyek olyan mindennaposak errefelé, mint a „jó reggelt”, nemcsak esővédelmi célból hasznosak, de puhább akadálynak is számítanak ütközés esetén a ködben. Okos dolog, mert így elkerülhető az amerikai foci vagy ragbi féle, „kicsi a rakás” tömeges ölekezés az utcaköveken. De ennyit az időjárásról, mely mint látható, mit sem változott az elmúlt húsz év alatt, nyolcadikos korom óta. Ellentétben az életemmel, mely azonban pont úgy alakult, ahogy azt szerettem volna... ha nem jobban... Habár Hang herceget sajnos lekéstem, de megeltem a boldogságot a híres filmrendező és krimiíró, Jeremy oldalán. Akkoriban még érdekelt a színészkedés is, s bár főállásban most ingatlanügynökséget vezetek, azért akad időnként egy-egy színházi vagy filmszerep. Végül ennek köszönhetően ismertem meg Jeremyt. Épp szereplőválogatást tartott a Harry Potter 20. részére, amire én is jelentkeztem. Szerelmem volt első látásra... azaz másodsorra, miután elgáncsoltam, hogy észrevegyen... És most itt lakunk a híres Baker Street 221/B–1221. szám alatt (az 1221-es szám a sorban lévő Baker Street-i házzám, mivel idestova mindenki a Sherlock Holmes által ismert 221/B-ben szeretett volna lakni, így szükség volt egy egész utca kialakítására – kevesen tudják (szerencsére), de ez az építész-mérnök nővérem ötlete volt – hála az égnek, azóta már áttért az USA rendezésére. Visszakanyarodva hozzánk, van egy kislányunk, Katie, aki jövőre indul első osztályba, amikor már ugyanis családdunk száma háromról ötre fog nőni az ultrahangos felvételek alapján a fiú tagok javára. Jeremy szinte minden reggel kora hajnalban elmegy, mert ismét a Harry Potter 50. vagy 60. részét forgatják... már nem is tudom... képtelen vagyok követni... Természetesen az ebédjét ismét itthon hagyta, így miután elvittem a kicsit az oviba, és beugrottam a cégbe, ebédidőben meg kell látogatnom. Mihez kezdene nélkülem? Hát még én a kis Mini Morris nélkül! Egy álom ez a kocsil! Leszámítva, hogy naponta kell emlékeztetnem magam, hogy a bal sávban hajtsak...

Így telik minden nap, s zárul egy Temze melletti sétával a Millennium Bridge-ig VII. Dixi kutyussal, a kis fekete tacsóval, esőmentes időben. Ellenkező esetben csak mi sétálunk, míg ömlesztősága hordozható kosárból esőköpenyben szemléli a várost.

Néha pedig, ha visszagondolok, elmosolyodom, hogy mindezt így képzeltem el húsz évvel ezelőtt.

Bátori Anita, 8. osztály, József Attila iskola, Újvidék

„Levelek lengenek akár / a színarany rigó-szárnyak” (Nagy László)

Szép októberi délután, a napnak egyre gyengébb az ereje, érzem már a közelgő hideget, a szelet.

A vándormadarak elköltöztek melegebb vidékre, csak a verebek csiripelését lehet hallani. A különböző színű falevelek, mint az eső, hullanak elé. Egy terebélyes diófa alatt haladok el, egy-egy koppanás, és dió pottyan a lábam elé. Megrugdosom az avart, az aranysárga, barna, vörös színű faleveleket. Gyönyörködöm a színekben, amit a természet alkotott. Érik az őszi gyümölcs, az ízletes alma, a finom szőlő, és a kedvencem, a saftos körte. Folynak az őszi munkálatok a szántóföldeken, az udvarokban a kukoricafelvonó csörgése hallatszik. Nagymamámhoz veszem az irányt. Finom illat csapja meg az orromat. Az egyik vajlingban piroslík a paprika, mellette a megtisztított hagyma. Nagy érdeklődéssel figyelem, mit készít.

– Ebből ízletes ajvár, valamint pindzsur készül, hiszen tudod – mondta.

Ezek a kedvenceim. Elkészítem az üvegeket, és egy kicsit segédkezem.

Lassan elérkezik az este, a szél fújdogál, a levegő már hűvösebb, majd leszáll a köd. Orromat megcsapja a kéményfüst.

A természet szép lassan téli álomba szenderül.

Firsing Karolina, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

RÜGYFAKADÁS

Segítettem az őszi terménybetakarításnál

Csípős reggelre ébredtünk. Ősz van. Az ablakokon már megjelentek a jégvirágok. Kilenc óra felé járhatott az idő.

Édesanyám az ajtóban termett, és mély hangon ezt kérdezte:

– Szeretnétek segíteni a diószüretben?

– Ki nem hagynánk! – válaszoltunk a nővéremmel.

Gyorsan felöltöttünk, és rohantunk ki az udvarra. Édesapám a létrát vitte, anyukám a kosarakat, mi pedig kutyusainkat hoztuk. A házunk előtti két diófa volt a célpont. A testvéremmel nem is mertünk a diófa alá menni, mert nagyon fúj a szél. Az utca teljesen kihalt. Csak a szél meg a dió kopogása hallatszott.

– Most már kezdhetjük a munkát! – kiáltott felénk édesapánk.

Szopora léptekkel a diófához mentünk. Először a sárgás leveleket takarítottuk el. Apukám megrázta a fát. A dió, akár az esőcseppek, úgy hullott le az ágakról. Én a fa alatt álltam, így pár dió a fejemen koppant. A kiskutyáink az avar mögé húzódtak. Szedtük a diót. A sok kosár tele lett. Anyám hozzánk fordult:

– Lányok, rajtatok a sor, hogy megrázzátok a fát!

– Remek! – kiáltottuk a nővéremmel.

A testvéremmel mindent beleadva ráztuk a fát. A diók csak nem akartak lepottyanni. Ezen jót neveltünk. A nap már lenyugvóban volt.

– Most már elég mára! – közölte apám.

– Ne, csak most jöttünk bele! – sóhajtottunk fel Krisztivel.

Boni és Gombóc is tudomásul vette ezt a szörnyű hírt. Szomorúan kulogtunk be a kapun. Sokszor visszaneztünk, hátha kinn hagyunk valamit.

Anyukám forró teát készített nekünk, és a kályha mellett jókat nevetgeltünk a mai nap eseményein.

Turi Orsolya, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Ha a fa beszélni tudna...

Egy szép őszi napon megbeszéltem a fiúkkal, hogy focizni fogunk tanítás előtt.

Mindenki bejött negyed kettőre, és megkezdődött a focimeccs. Az első pillanatban Norbi akkora gölt lőtt, hogy a labda átrepült a másik udvarba. Én mentem el érte. Szaladtam a játékszer után, s egyszer csak valami húzni kezdte a lábam.

– Ááá... Segítség! – kiabáltam.

– Megbotlottál a labdában? – szemtelenkedett Tamás.

– Nem – mondtam, de ekkor valami fejbe ütött, s mikor felébredtem, egy fadarab feküdt mellettem.

– Szia – szólott egy hang. – Fenyő András vagyok.

– Öhm... Szia! Hol vagy? – kérdeztem kissé kábultan.

– Melletted.

Körülnéztem, és csak egy fadarabot láttam.

– Te beszélő fa vagy? – tudakoltam kissé hitetlenkedve.

– Igen.

– Váuuu... De furii!

– Az, ugye?

– Ha már megismerkedtünk, mesélj magadról!

– „Innen jöttem én, erről a tájról,

Az iskola szép nagy udvarából” – szavalta, én meg csak bámultam.

– „1920-ban születtem,

Akkor csak isten volt velem...

A gyermekek meghatódtak,

De később sokszor letapostak.

Felmásztak rám, s le is estek ám!

Egy nap, ne mondjam ki,

Felmászott rám, hogy körülnézzen,

De csúnyán fejre esett!

Ezért kivágtak engem...”

De, menned kell – fejezte be hirtelen –, hív Márkó, szia!

No, ilyen se történt meg velem, egy beszélő fadarab... Vagy mindezt csak kitaláltam?

Itt a vége, fuss el véle!

Hamad Ászim, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Kedves Pajtások!

A mai nappal a **magyarcsernyei másodikosok** is beléptek a Rügyfakadás munkatársainak táborába: rajzzal illusztrált csalimeséket küldtek. A szellemes munkák egyikét, Svarc Nikolettáét már ma olvashatjátok, illetve láthatjátok. Kedves Másodikosok, remélem, alkotói kedvetek a továbbiakban sem lankad, s ötödikes társatok, **Megyeri Anna** tréfás meséjéhez hasonló szellemes írásokat kapunk tőletek a jövőben. **Zserai Petra** fogalmazása is példa értékű. Ő a *Malackák című meséjébe nagyon ügyesen fonta bele a népmese elemeit.*

Petőfi Sándor versrészletének parafrázisával (átköltésével) és a befejezés csattanójával tette emlékezetessé párbeszédre épülő írását az újvidéki Petőfi Sándor iskola ötödikese, **Hamad Ászim**. De ha már az irodalom hatását figyeljük, **Gellér Éva** fogalmazását sem hagyhatjuk ki. Ő Szakmány György nyomán indult, és nagyszerű elbeszélést írt. Goethe: *Vándor éji dala is beleszólt a mai Rügyfakadásba Rencsényi Doloresz révén, akinek az Éji dal című versét olvashatjátok ma.*

S ha a fantázia úgy elszabadul, hogy 20 évvel későbbi életeteket is meg tudjátok jósolni (**Bátori Anita: Húsz év múlva**), akkor igazán elmondhatjuk, egyetértünk **Szécsényi Katával**: Jó gyereknek lenni, s az sem csoda, hogy **Nagy Noémi** szerint Smiley-örület van az interneten.

Az e heti postába küldött írásokat a következőknek köszönöm:

Csantavér: Gregus Emma, Nagy Torma Enikő, Német Alen, Szakács Kilián, Zserai Petra (2 írás);

Kisorosz: Berta Márta, Kiss Rita és Martonosi Anita;

Magyarcsernye: Fazekas Anasztázia, Fazekas Vivien, Kiss Zsannett, Megyeri Anna, Nagy Nikolett, Német Valentin, Oláh Anita, Svarc Nikolett és Vladuc Gergely;

Óbecse, Samu Mihály iskola: Firsing Karolina (2 írás), Lakatos Koppány, Oroszlámos Klementina, Petrényi Eleonóra, Tokodi Stefánia, Tölgyesi Zsolt és Varga Péter;

Pacsér: Csányi Dorottya, Daku Angéla, Kovács Petra, Nagy Viktória Blanka, Szél Lilla és Tóth Ármin;

Szabadka, Jovan Miki iskola: Gyarmati Edina; Október 10. iskola: Csóka Bence (2 írás), Dzsemasztagy Nikolett, Farkas Tihomir, Kiss Lonetta, Némedi Emese–Tumbász Lucia–Dedovity Tomity Dina, Rencsényi Doloresz, Sári Alex–László Roland, Szobonya Tamara, Újvári Vanesa; Széchenyi István iskola: Kabai Kornélia;

Újvidék, Petőfi Sándor iskola: Hajnal Regina, Hamad Ászim, Javorán Anna, Menderi Andrea, Milosavljević Teodóra és Tápai Ramóna. Ezek után én is mosolyogva búcsúzom.

Tomán Mária

Őszi gondolatok

Az őszi mindenkinek mást jelent, kinek az iskola kezdetét, kinek a sok piros, mosolygós almát. Sokan azért nem szeretik, mert ott mélyen a tudatukba élkelődött, hogy lassan jön a tél. Félnék. Persze vannak, akik imádják és élvezik az évszak minden pillanatát. Miért van ez így? Miért nem lehet valamit csak úgy, a maga szépsége miatt szeretni? Talán azért nem veszik észre az őszi szépségét, mert rohannak, és nincs idejük, hogy az ilyen kis apróságokra is figyelmet fordítsanak, és elfelejtették a szép dolgokat értékelni? Az idősebbek tudják, az őszi mindig más és más, mindig tud újat mutatni. Ilyenkor a fák lombjai a szivárvány színeiben pompáznak. Sajnos a sok falevelet valakinek össze kell szedni. A gyerekek azért szeretik jobban a nyarat, mert akkor nem kell iskolába járni. Mondjuk, ha az iskola nyáron kezdődne, akkor is ennyire szeretnék? Lehet, hogy a mai gyerekek már okosabbak, tehetségesebbek, de biztos vagyok benne, hogy nem boldogabbak. Az én nagymamám ősszel nem az iskolára gondolt, hanem a sok játékra az erdőben, a sok finom gyümölcsre. Ma a gyerekek keveset sétálnak az erdőben, nem hallják a sünt neszelni az avar alatt, sem a fa lombjai között a csendes fűtőlő szelet.

Azt hallottam, hogy ötven év múlva nem lesz őszi, csak nyár és tél. Az emberek ekkor már hiába szeretnék sétálni a szép erdőben. Nem lesz lehetőségük. Az erdő még ott lesz, a színek már nem. Az életben mindenki a szerencsét várja. Szerintem az a szerencsés igazán, aki élvezni tudja a szép dolgokat. Én azt sajnálom, hogy az őszi mellett csak úgy elmegyünk. Észre sem vesszük a szépségeit.

Kabai Kornélia, 6. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

A sztár, most már veterán sztár, akit az Indiana Jones-sorozat régészprofesszoraként kedveltek meg, először üget lován a vadnyugaton, és először tűzik ki a mellényére a seriffcsillagot, de nem a rézbőrűekkel, nem a vonatrablókkal csatázik, hanem az úrlényekkel gyúlik meg a baja egy amerikai városkában...

• **Hosszú, nagyon hosszú pályafutásod során voltál már űrlovag, nyomozó, látunk több vígjátékban, de most végre a vadnyugatra is elcsábítottak.**

– Ennek a felkérésnek nagyon megörültem. A western, az amerikai népművészet egykoron a legnépszerűbb mozifilmes műfaja volt Hollywoodnak. A western divatja nem múlhat el, ezért időről időre visszatérnek a sémákhoz, de a Cowboyok és úrlények kissé rendhagyó vadnyugati mese. Ugyanis ufók tartják rettegésben azt a városkát, amelynek seriffje történetesen én vagyok...

• **Milyen a szereped?**

– Testhezálló. Én alakítom Woodrow Dollarhyde ezredet, Absolution városka szigorú vezetőjét, aki éppen Jake Lonergannel (Daniel Craig) hadakozik, amikor – általános meglepetésre – megjön az „égi áldás”. A történet 1873-ban játszódik Arizonában, ez a Jake pedig egy titokzatos idegen, aki annyira titokzatos, hogy ő maga sem tudja, mit keres ebben a porfészekben, mivel emlékezetkiesése van. Végül aztán összebarátkozom vele abból a célból, hogy leszámoljunk gatyába rázzuk az undok úrbelieket, akik mindent meg akarnak semmisíteni.

• **Őszinte leszek most. A feltörő generáció már alig emlékszik rád. Megkérlek, mondj el mindent magadról.**

– 1942. július 13-án születtem, tehát 69 éves vagyok. Magasságom 1,85 méter. Eddig 41 nagyjátékfilmben szerepeltem. Egy Oscar- és két Golbe jelölést érdemeltem ki.

• **Színész akartál lenni már gyermekkorodban?**

– Tudod, sokáig egykedvűen térferegtem az életben. Az egyetem angol-filozófia

MENŐ FEJEK

Harrison Ford

szakán nem sok vizet zavartam, nem nagyon érdekelték a választott tantárgyak, ezért folyton szunyókáltam a padban. Így hát az egyetemről simán eltanácsoltak, meghozza néhány nappal a diplomavizsga előtt. Nem eresztettem búnak a fejemet, gyorsan megnősültem – feleségül vettem diákkori szerelmemet, Maryt –, minden vagyonom bepakoltam egy rozoga Volkswagenbe, és irány az Angyalok Városa, Los Angeles. Izgalomra vágytam és romantikára.

• **Vártak rád Hollywoodban?**

– Gondolhatod... kezdetben senki sem törődött velem. Habár különnek számítottam, mégis sikerült leszerződnom a Columbiához, mindössze 150 dolláros gázsijért. Ám a cégnél nem voltak megelégedve a nevemmel, de még a frizurámmal sem. A hajamat úgy nyírták le, mint amilyen az akkor oly népszerű Elvis Presleyé volt. Nem hagytam magamból bohócot csinálni. Emiatt ajtót mutattak nekem a Columbia urai...

• **De nem tűntél el?**

– Áteveztem a Universalhoz. Itt sem volt sok szerencsém, de kaptam néhány epizód-szerepet. Muszáj volt dolgozni, mert a gyermekeim, Benjamin és Willard már felnőttek, kellett rájuk a dollár. Gondoltam, vigye ördög a mozit. A könyvtárból faipari könyveket, szakkönyveket kölcsönöztem ki, s nekiestem a tanulmányozásuknak. Gyorsan megtanultam, hogy két fadarabot hogyan is lehet összeilleszteni. Én lettem a hollywoodi sztárok bútorasztalosja. 1972-ben aztán George Lucastól megkaptam Han Solo szerepét a Csillagok háborújában. Sínen voltam, sorjázta a filmek, A Birodalom visszavág, A Jedi visszatér, Indiana Jones, Szárnyas fejjavadász... és még folytatni akarom néhány évig. Valószínűleg lesz még egy eresztés az Indiana Jones-sorozatból, és tudtommal már megírták a Cowboyok és úrlények II. szövegkönyvét.

B. Z.

A beteg

- Doktor úr! A beteg jobban van!
- Miből gondolja?
- Megszólast.
- És mit mondott?
- Azt, hogy nagyon rosszul van.

Muskátlí

- Sajnos jelenleg éppen nincs muskátlink - mondja a virágárus a vevőnek. - Nem lesz jó helyette afrikai viola? Az is nagyon szép.
- Nem, nekem csak a muskátli jó. A feleségem két hete elutazott, és megbízott azzal, hogy rendszeresen öntözzem. Maga szerint hogy magyarázzam meg neki, hogy két hét alatt violává változott a muskátli?

Banán, narancs, paradicsom

Egy néger és egy fehér ember egymás mellett utaznak egy repülőn. A fehér megéhezik és elővesz egy banánt. Mire a néger:

- Az mi?
- Ez egy banán!
- Ugyan, ez nem banán! Nálunk három kilos banánok nőnek!
- Elteszi a fehér a banánt, elővesz egy narancsot. Mire a néger:
- Az mi?
- Ez egy narancs!
- Ugyan, miféle strandlabda méretű narancsok nőnek! - dicsekszik a néger.

A fehér elővesz egy paradicsomot, mire a néger megkérdi:

- Az mi?
- Ez? Ribizli!

Órát az ablakon

- Jean, eressze le az órát az ablakon.
- Minek, uram?
- Fel akarom húzni.

Mondja el virággal

Bemegy egy fickó a virágboltba, melynek a következő a szlogenje: „Mondja el virággal!”
- Kérek egy szál rózsát! - mondja az eladónak.
- Egyet? Biztos, hogy elég lesz? - kérdi az eladó.
- Hogyne, én meglehetősen szűkszavú ember vagyok.

Körözött bűnöző

A kisiskolások ellátogatnak a rendőrségre, hogy megismerkedjenek a rendőrök munkájával. A folyosó falán lóg egy körözött bűnöző fotója. Móricka odafordul az egyik rendőrhöz:
- Tessék mondani, ki az a bácsi ott?
- Az egy körözött bűnöző, akit szeretnénk elkapni - feleli a rendőr.
- Hát akkor miért nem fogták el akkor, amikor lefényképezték?

Ragozás

- Móricka, ragozd el a menni igét!
- Én megyek... te méysz... izéé... ő megy...
- Egy kicsit gyorsabban!
- Én futok, te futsz, ő fut...

Jean és a vezetés

- Jean, tud maga vezetni?
- Igen, uram.
- Akkor vezesse be a pincébe a villanyt!

Telefonon

- Jean, mit tárcsáz a telefonon?
- Semmit uram, csak a figyelmét akarom felhívni.

Albérlet

Egy nő bemegy a kisállat-kereskedésbe:
- Tudnak nekem adni 1000 darab csótányt?
Az eladó megrökönyödik:
- Sajnos csótányokkal nem foglalkozunk. De egyébként is, mit akar csinálni ennyi csótánnyal?
- Tudja, felmondták az albérletemet, és a tulajdonos azt mondta, hogy hozzam eredeti állapotába a lakást.

Elit Hotel

A hotelportán büszkén hirdeti a felirat: „Itt angolul, németül, franciául, olaszul, spanyolul, portugálul is beszélnek.”
Betér egy magyarul tanuló japán turista, és megkísérli megértetni magát a feltüntetett nyelveken, de a recepció csak értetlenül néz rá. A végén kifakad, s megkérdezi tőle magyarul:

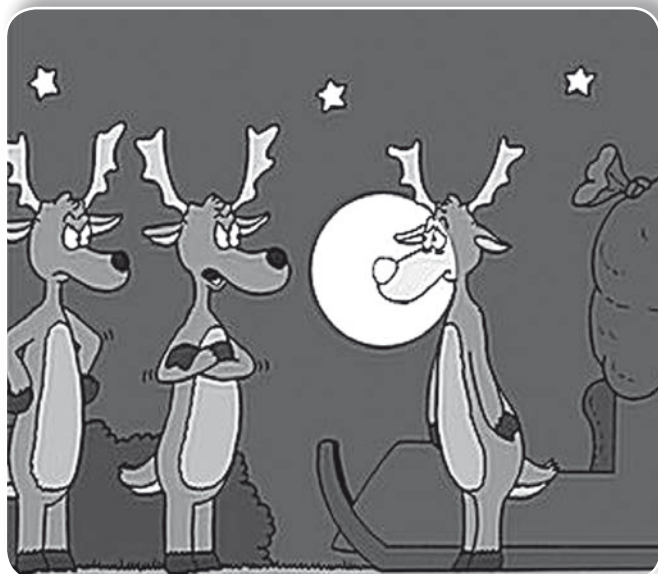
- Végül is ki beszél itt maguknál a feltüntetett nyelveken?
- A vendégek!

Mint a villám

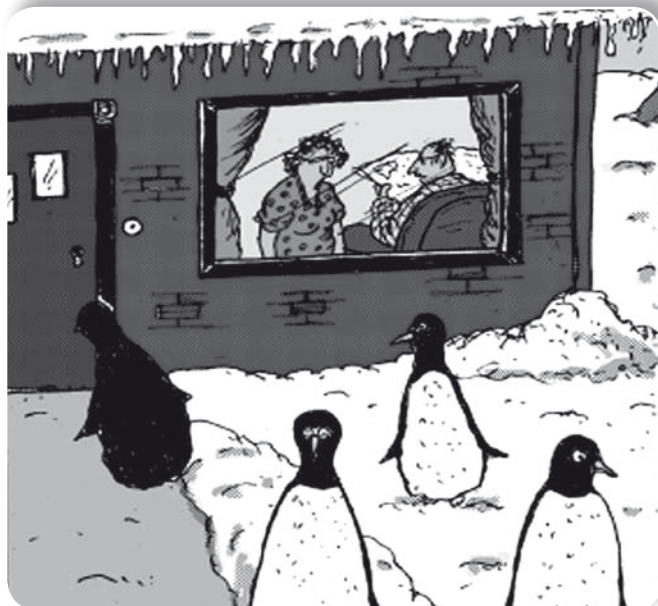
- Na, hogy megy a lányodnak az autóvezetés?
- Mint a villám!
- Olyan gyorsan?
- Á! Hol egy fába, hol egy oszlopba csapódik.

Skót teázás

Hogy teáznak a skótok? Ha esik az eső egymást lökdösik az eresz alá és mondják:
- Most teázol, most teázol...

- Várjunk csak, ha nem ködös az éjszaka, miért kell, hogy te vezess?

- Valami azt súgja, hogy nagyon hideg telünk lesz.

Borraivaló

Ebéd után a skót megkérdezi a pincért:
 – Iszik?
 – Soha!
 – Akkor nem is adok borraivalót!

Balhé

Bemegy egy fickó a kocsmába, és odaszól a csaposnak:
 – Egy sört gyorsan, mielőtt kitör a balhé!
 A csapos kicsit meglepődik, majd odagurít egy sört. Kis idő múlva megint odaszól a vendég a csaposnak:
 – Még egy sört gyorsan, mielőtt kitör a balhé!
 A csapos már kezd pánikba esni, de azért odaad még egy üveggel. Mikor harmadszor is sört kér a vendég, megkérdezi tőle:
 – Bocsnát uram, de előbb talán fizessen...
 Erre a vendég:
 – Na, kezdődik a balhé...

Magyarázat

– Móricka! Ebben a dobozban reggel még két szelet csokoládé volt, most pedig csak egy van! Meg tudod ezt magyarázni?
 – Igen, apa! Reggel még nagyon sötét volt, és így nem vettem észre a másikat!

Lusta tűzoltók

Cseng a telefon a tűzoltóságon.
 – Jöjjenek azonnal, kigyulladt a házam!
 – Próbálta már vízzel lelocsolni?
 – Igen.
 – És sikerült eloltani?
 – Nem.
 – Akkor fölösleges kimennünk, mi is csak ezt tudnánk csinálni.

Ügyes hörcsög

Egy férfi bemegy a kocsmába és odaszól a csaposnak:
 – Uram, nincs pénzem. Ha mutatok valami érdekes dolgot, meghív egy italra?
 – Persze, de csak akkor, ha tényleg egyedülálló a dolog.
 A férfi előhúzza a zsebéből egy hörcsögöt, leteszi az asztalra. A hörcsög leugrik, odaszalad a zongorához, majd elkezd játszani rajta.
 A csapos szó nélkül leteszi az italt. A férfi megissza, majd kér még egyet. A csapos azt mondja:
 – Na, van még valami érdekesség?
 A férfi kihúzza a zsebéből egy békát, leteszi az asztalra. A béka elkezd énekelni a hörcsög zongorakíséretével. A csapos felajánl 500 dollárt a békáért, emberünk odaadja neki, majd bezsebeli a pénzt. Egy másik vendég megrökönyödve:
 – Maga nem normális! Egy ilyen békával milliomos lehetne, ehelyett eladja 500 dollárért?
 – Á, nem volt ez rossz üzlet, ez csak egy sima egyszerű béka! A hörcsög volt a hasbeszélő!

A pók lakása

– Milyen szobák vannak a pók lakásában?
 – ???
 – Csupa hálószoba.

Nem jár iskolába

– A maga fia elég régóta nem jár iskolába.
 – Nem létezik, hisz minden reggel elkísérem!
 – Elhíszem, de a tanítás délután van!

Döglött ló

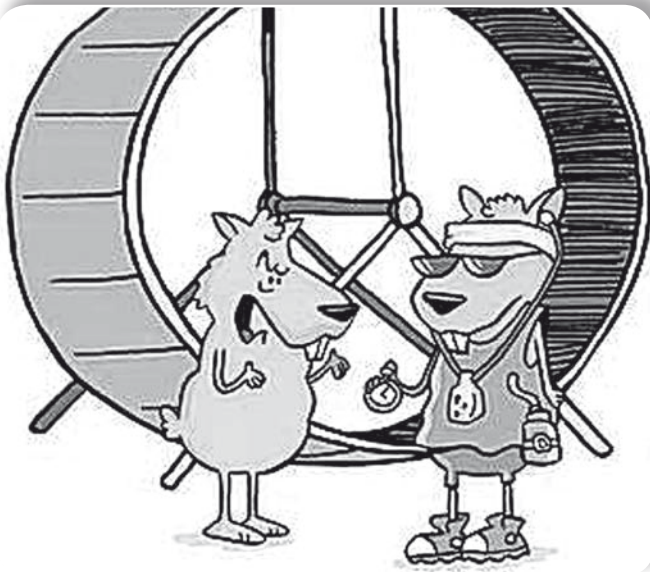
Csörög a telefon a rendőrségen. Felveszi a rendőr:
 – Halló. Tttt-találtam egy dd-ddddögllött lolvat.
 – Hol találta?
 – A pepepppee...
 – A Petőfi-hídnál?
 – Nem, haahaannem a ppppee...
 A rendőr nem bírja tovább, és leteszi. Tíz perc múlva újra csörög.
 – Tttt-találtam eeegy dd-ddddögllött lolvat.
 – Hol találta?
 – A pepepppee...
 – A Petőfi-hídnál?
 – Nem, haahaannem a ppppee...
 A redőr megint leteszi. Három óra múlva újra csöng a telefon.
 – Hahalló. Tattaláltam egy dddödögllött lolvat.
 – Hol találta?
 – A peppppee...
 – A Petőfi-hídnál?
 – Nnnnem, ddddede odahúztam!

Énekel

Egy rab dúdolgat a cellájában. Az őr rászól:
 – Mit képzelsz, egy börtönben énekel?
 – Dobjon ki, ha nem tetszik!

Fék

– Rossz a kocsim fékje, javítsa meg!
 – Rendben, hét végére meglesz.
 – Hamarabb nem lehetne?
 – Nem.
 – De nagyon sürgős lenne.
 – Ha ennyire siet, akkor minek a fék?

– Nem gondolod, hogy egy kicsit túl komolyan veszed ezt az edzőkereket?

– Mi volt ez a nagy láрма odakint?

Mostanság kivált sokat töpregek távoli rokonom, Óborszentmihályi Óbori Linusz hadrikáló fián, Kúnón, ki magát Obr Knónak nevezé habogva és nevét Knokokónak kukorékolák és kodácsolák a kártyacimborák, kik asztalomnál rendre lerongyolíták. Amint atyja végakarata szerint tanácslója levék, sietve válaszát sugallám jegyesétől, özgaládi hócombú Bűn Borbálától, hogy ez nőt térde fölé húzott szoknyával az erdőn futni a Bakonyban meglátám (ez bimbót magamnak szakajtam), hamarost, még Linusy elhantolásának hetén Kúnótól a vagyont mind elnyerém (esztendő teltével el is veszejtém), s gyászban gyöngült három hűgát vigaszt remélve ágyamba fektetem. És lón Kúnó budai hajlékomban örök vendég, gyenge kártyás, ám ügyes szemrebbentésével csalásban méltó társ, évgett jól tartám, esztendeig marasztalám, hosszú útjairól oda tért meg mindég. A stultus. Cápákhoz tévedt ángolna. A ragadozók törvényeit buzgón magolta ahelyt, hogy marásuktól töstént védekezett volna. Mert irgalmatlan passionnal mételeyeztetten mindenféle figurák gyűltenek össze otthonomban, kapun surrangató princeps, szűrszabó, ripacs, halottmosó, kalóz, tollnok, jöttek inkognitóban püspökök, hercegek és grófok és nyomukban ugrabugra gnómok, és betoppantak volt hóhérok és auflklérus spílerék ugyancsak, kiknek majdan fejét vevék ugyanazon kártyás bitók, ámde asztalomnál még szép békében verék együtt a blattot, jöttek krózus és koszos patvaristák, mind egyazon szenvedelemtől fertéztetett póri és királyi vér, és fészkeben, mit orcátlannul a Józanság Birodalmának nevezének, kortyolgatva a szerémi bor legsűrűbbjét birtokuk, asszonyuk, nyájuk, házuk, kincses oltáruk elblattolák, ámde jöttek ösmét s velük újabb cimborák, ánglusok és taljánok és francok és török vérből valók és messzi spánok, és hogy az birodalomban az asztalt körülülék, a játékban magam is elvegyülék, hahogy szerencsém jónak tartám. Történe levélserengéskor ezerhétszáznyolcvanhetben, hogy Antiochiai Ignác napján poklom küszöbét átlépé a ragúzai herceg (magát ugyan morlák hajós Flávióknak mondá, ám kiletét elárulták a szolgálak), ki saját szavai szerint a világ kincsei javából annyit összehorda, hogy el nem bírja hajója, s egy kisebb vihar Korfunál könnyeden elsüllyeszté. De megmenté magát a morlák egy fára föstött képen

a szárazra kiúszva! Hogy hol szerevé volt kártyán, maga se tudta, csipkés Szcilián vagy Orán sós iszapján vagy a szúnyogos Themze hídomladékán. És fel se is mutatá az képet, töstént asztalhoz ülék, mert a kép föstésén megtapadott tengermorajt és szigethomokot, kagylóbúgást és babérrillatot érzék, mit már oly rég hiányolék, és az képet a káró ásszal egyhamar (hamismód) elnyerém. És behozá az Föstményt a szolgál és a leplet róla fellebbenté, és szilfának tövében ott ült volt Hekaté, és fátylát a marton szétteríté, s hol a kelme fűhöz ére, támadtanak ottan apró vizek, ahajt meg halmoknak mögötte az Rouge-t látám háromszáz paddal és kétannyi lábítóval, többször is megolvassám s minden részletét kiösmérem, az Nagy Kerék-mű vala s benne háromszáz kis kerék és ugyanannyi görgő egymásba fogódzva, és lendült vala a gépszörny toronymagasba. A Föstmény hátán: *Fiorenza, 1497. Hekate...* Minden mást letörle a tenger és az üdö, semmi ciprus, se babérrózsa sárnga vagy bordó, csakcsupán lenn e három maradék bötű, akárha most írják vala, se-téltett fűszálakat tartva: ...rdo.

Vasagyi Mária

Pokolkerék

(Részlet)

Ámde Kúnó azidött magával nem bír: széltében folyvást úrként parancsola, szolgálom pirongatá gáncstalan ordítva fördöm szutykosítá, szajhám taszajtgatá, bakancsom, strimpflim, hacukám, kalpagom sajátjának mondá, rizsporom, drága otkolónyom magára szórá, imígy proccolón orrát jócskán fennen hordva házam odahagyá s elcsatragola hónapokra, és tért meg rejtözve idegen rongyokba, és midőn gyöngült kóborláza, követgetőze, mindhiába, tehetetlen tékozlása iránt nem enyhülék, mire haragvásom láttán így kiálta: – Tűrésed nem terhelem tovább! Légy átkozott magányodban, mint a visszamarsban hadját vesztett dux!, – Úgy-é, vágtam rá haraggal, mert személyemet magam is gyávának tudám –, hát iszikri! post tenebras lux! Borús képpel hosszakat sóhajtvá kapumon kifelé indula. Megsajnálám. Marasztalám vendégszeretőleg, atyjának tett ígéretem szerént beneficiátusa maradék ösmételeg. És hogy antul fogva az Föstményt nézé folyvást, asztalhoz ültetem egy este s hagyám, hogy elnyerje tőlem egy könnyes skizzel, és Klétusz abbé, ki szintűgy elveszíté a játszmat, megáldá az Föstményt, hinté szenteltvízzel.

Még azon éjjel ama tabula picturaeval odahagyá házam Óbor Kúnó. Történt volt azután fél évre, Elemér püspök napján: fivérét egy általfutó pillantással felösmerni vélte Júnó – a boncnok jelentésén Mária Efrémia nővér, a legidősebb hűg, a barna, a kövér –, midőn az olvadó hó alatt a mohácsi marton lelt csonka tetem födetlen férfiaságát meglátva fejét oldalra kapta s a szájára szorított fátylat mögül aprót bólinta, nem nagyobb, mint fagyhalál rettentésétől mozdul a levél jeges szélben megpirulva. Nem vala nagy temetés, a gyászolókat húsznak számlálá szolgálom, és megsugá nekem a castrum doloris alatt a kárászos címert lefelé fordítván, hol a hidegágy fejénél állék a gyászórségben s a sacellumban fűvó trombiták funerációs hangjától lön minden érzékem gorombulva, és a tetemre oly erőst figyelék, hogy képéből semmit ki nem lesék, titokzatos vala az a hulla, csakcsupán mintha orra vére hullna. Mint része-

Vasagyi Mária

POKOLKERÉK

ges fő ha bortul kábul, emlékezetem antul kezdve mindent kitörle magából, mert vége sem lón a liturgiának, még a sírnál pestilentiába dőlt a gyász nép, s merthogy az ispotályt már megtöltötte a ragályoktól alélt budai népség, legaljára szorulánk lépcsőjének. Szenvedésüket idegen szem elől rejtteni készen kuláns szolgám házamba szállítá a gyászolókat sebtén, honnan a kaszás hamarost elvitte mindet, el a kocsi-som is és minden szolgám, s zöldkárpitos setétségben lázból ébredőn, magam ke-restében magamnak ezt szólám: fogott az átok, mit Óbor Kúnó szórt rám!

Általesvén a kóron, gonddal terhelve valék, mivel (titkos) bétsi utam halasztani kényszerülék. Mert ragályból lábálásom első hetén eltékozlám minden jövedelemem, adósságom pediglen nemhogy helyretétették, hanem kamrám üres lévén ösmerősimtől pénzt könyörögni kényteték. Járnai ugyan már tudék, nem futni is, mégest gazdag kártyásaim után füremedék, mint vihar szelének nyomába mindhiába leng az apró szellő, senkinek se kellő, midőn böjtelő havában a palatinus maskarádéján múltani kéreték – maga Leopold szignóját hordá az cirkalmas papír –, és lón világos a világ, mint nyárdéli nadír, mert-hogy elcsavará fejem az ezer forént prix (a legdrágább jelmezért ígerte a fete). Ezüst páncélt ölték, sisakján arany kukojszaág fényle. És tündökle a sorban sok más kelme éke, volt kinek bíbor takaró testét, ahajt meg egy paszomány gyémántja világlá bé az estét, s a firhangok mögül előbújtanak soseslátott cickás ruhák, a ha ngászok mindenre a tust húzták, s hogy érkeztenek új maskurák, fogtanak volt a muzsikamesterek új melosba, döngött a dob, friss ütény-

GYÖNGYHALÁSZ

re visongt a furolyla, s a licitet az értékelő – rögvest pénzben – kétszer elsipítá, és a jelmez számát a nyereménnyel egy libériás a táblára ír – parókája félrecsúszott – a pódiumon magasban. Utolsónak menék, merthogy lón a győzelemben biztos bizodalمام, visszaszerzem az ezer foréntokon, vissza minden birodalمام, vélém, s mint tokjába szorult lárva fulladva vergődék, ám hogy maskurám mindenki jól lássa, körkörbe fordulék, járásom pedig lón kormorán tapicskolása. Pillogva ámula maskarás és vendég, s akkor szétnyíla a nagyajtó firhangja s Szent Ég! belépe Óbor Kúnó, ám nem lévén rajta semmi kiváló, csakcsupán hétköznapi gúnya, felhördüle a bálnép, ez tréfának is csúnya, kiálták a szálában itt is, ott is, és akkor Óborfi tisztelge a nádornak egy lezser kniksszel és előmutatá a kacagány fonákját, és fordula vele egyszer, kétszer, és függesztenék szemünk a zsíros ruhára, és csudák csudája: az Föstmény valavarrva a bunda visszájára! Was für ein Bild! Négy képértő – lencsével is – sokáig vizsgálá az Föstményt, és hogy nagyvégre föltekintte, az pénzt Kúnónak ítélték töstént, ki az ovációt meg se hallá, hanem főhajtva járkála fel s alá, s majd díját az asztalról el se véve odahagyá a szálát. Hogy kilépett, a tél szele sokáig lengeté a kárpit mindkét szárnyát.

(Az írást itt a Nagy Kerékmű rajzának bizonytalan [reszkető?] kéz vázolta négy változata váltja fel, amelyeken a kettőskerék átmérője hetven láb, a padok és a hajtópédálok élesen kiemelve, az első változaton a fapadok támla nélkül feltüntetve,

az utolsón szíjjal is ellátva, a padok száma hatszáz, szélessége két láb, hossza másfél láb, a hajtópédálok száma hatszáz, az öntöttvas vájólapátoké száz, hosszuk hat, szélük öt láb. A padok száma soronként harminc, a kettőskerék széle – kivéve a második változatot, ahol nics jelölve – ötvenöt láb, a padok vasfogója valamivel kevesebb mint négy láb, a kerékmű hátsó részére szerelt, kifelé nyíló faajtóval, felvezető hat lépcsőfokkal és elől egy nagy és hátul két kis üveges ablakkal ellátott bádogtetejű, faházféle kémlelőfülke területe tizenötször tizenöt láb, magassága nyolc láb, felette apró betűkkel: itt ül a taposókat figyelő és a marti dobszóra vezénylő comité. Egyéb bejegyzések magyar és francia nyelven a megfelelő részeknél [nehezen olvasható, apró betűs dülöngélő írással, áthúzással, javítással]: Sár[ing]vágó Nagy Kerékmű avagy Rouage, azaz a folyómedret kotró taposógép: kerékagy [moyeu], keréktalp [jante], kerekék egymásba fogódzása [engrenge], kerékkötő [enrayure], zápok [rais], a taposó-hajtó rab [nyíl fölé írva: galére, azaz chioure, a nyíl a padra mutat], padja [banc] fából, lábító [pedal], kis kerék, görgő [roulage], támla [dossier], szíj [courroie], lapát [pelle] vasbul [fer], pad forgója [rotateur] vasból [fer]. A kettőskerék két oldalán a helyenként áthúzott számok és számítások a kivájt és a kerékvágás mentén kívülre, a kerékmű külső oldalától a rajz szerint harminc-negyvenkét lábnyira dobott földmennyiségre, a kerékvágás [trace], azaz meder [lit] mélységére [profondeur], a kerékvonal [cikloide] szélességén [largeur] vonatkoznak.)

Kedves Olvasó Tanulók!

Érdekes témát vet fel **Vasagyi Mária** 2009-ben napvilágot látott, s e rovatban is már bemutatott regénye, a **Pokolkerék** vonatkozó részlete. Szó esik benne egy festményről, amely különleges utat jár be, kézzel kézre adják a 18. századi Habsburg-birodalomban, s csak néhány adatot közöl róla az elbeszélő, pl. hogy festője nevének végződése ...rdo, valamint hogy Hekaté istennőt ábrázolja a festmény. Izgalmas nyomozást lehet indítani. Van-e Leonardónak ilyen tematikájú festménye, vagy van-e olyan másik, a firenzei iskolához tartozó híres festő, kinek neve rdo-ra végződik? Aztán ott van az Óbor Kúnó-anekdota a regényben, amikor is, hogy megnyerje a császár által a legdrágább farsangi jelmezre meghirdetett versenyt, a leírt festményt varratta kabátja belsejébe. Ez a valóságban is megtörtént esemény volt – Czobor József, a Czobor család gavallér tagja, a bajai farsangi mulatságon úgy győzte le Tarouca osztrák grófot, hogy egy Correggio-festményből csináltatta bundája bélését. Nézzetek utána ezeknek a történeteknek!

Nagyon izgalmas, csak első látszatra nehézkes a regény nyelve – egy, a mai író által alkotott 18. századi nyelven íródott!

Bence Erika

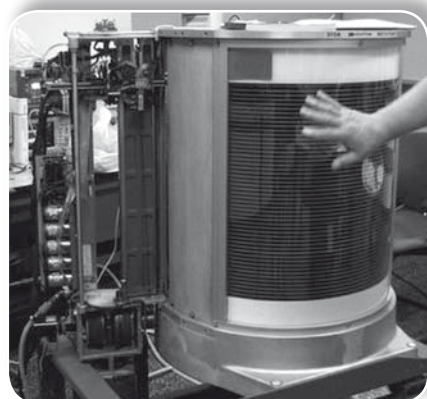
Merevlemez-történelem: múltból a jövőbe

Mintegy 55 évvel ezelőtt, 1956. szeptember 13-án mutatták be az IBM kutatói minden merevlemez őst, a RAMAC-ot. A közel 1 tonnás szörnyeteg mai szemmel nézve nevetséges 5 megabájtnyi adatot volt képes eltárolni a 15 darab, hatalmas 24 hüvelykes tányérján, melyek között egy függőleges tengelyen mozgatták az író-olvasófejet. Az azóta eltelt 55 év főbb mérföldköveiről szól ez az érdekes összeállítás.

Az első

A mai merevlemezek őst, az első mágneses elvű, tányérokot alkalmazó adatrögzítő és -olvasó eszközt az IBM kutatói fejlesztették ki a vállalat kaliforniai, San Jose-i laboratóriumában. Ezt a szó szoros értelmében is nehézkes adattárolót az IBM System 305 rendszeréhez szállították, ekkor még a neve nem Hard Disk Drive (HDD) volt, hanem Random Access Method of Accounting and Control (RAMAC) névre keresztelték.

A RAMAC hatalmas, 24 hüvelykes (~61 cm-es) átmérőjű tányérokot tartalmazott, szám szerint 15 darabot, melyeket magnetizált vasoxidos festékekkel vontak be. Ez a hatalmas készülék akkor irtózatosan nagy mennyiségűnek számító adatot, 41943040 bitet, azaz nem egész 5 megabájtot volt képes eltárolni. Az adatokat egy mechanikus karon mozgó író-olvasófej kezelte, mely nemcsak a lemezek sugárirányában, hanem az egyes lemezek között, függőlegesen is mozoghatott. Az adatok előkeresése gyors volt, a szükséges sávra 1 másodpercen belül képes volt odatalálni az olvasófejet, függetlenül attól, melyik lemezen foglalt helyet.

Egyetlen RAMAC-meghajtó nem kevesebb, mint 971 kilogramm (majd egy tonna!) tömegű volt, és 1956-ban 35 ezer amerikai dollárért lehetett megvásárolni. Ennyi pénzért akkoriban húsz új autót lehetett venni. A RAMAC óriási előnye volt az azonnali, véletlenszerű hozzáférés, mely a lineáris rendszerű lyuk- és mágnesszalagok, kártyák korában elképzelhetetlen sebességű adatelérést nyújtott.

Forradalom

Ezt az előrelépést talán a videokazetta – DVD-rögzítő evolúcióval lehetne párhuzamba állítani: míg egy mai DVD-lemezről rögtön, bárholnan elkezdhetjük az adatok olvasását, a műsor lejátszását, a videokazettánál előbb azt tekeréssel meg is kell keresni. Ez a véletlenszerű elérési lehetőség szó szerint forradalmasította a számítógépipart.

Az első „winchester” néven szólított merevlemez (kizárólag Magyarországon nevezik így) az 1973 júniusában megjelent IBM 3340 merevlemez volt. Ez a merevlemez két darab 30 megabájtos tányért tartalmazott, beceneve ezért 30-30 volt, amiben a Budapesti Műszaki Egyetem munkatársai – akik ekkor láttak először merevlemezt – azonnal fölismerték a névegyezést a 30-30-as Winchester gyorstűzelő puskával. Így lett a 30-30-as merevlemez beceneve „winchester”, minthogy pedig a hülyeség a fénysebesség négyzetével terjed – ma a „winchester” szó hallatán anyaországunkban senkinek sem a vadnyugat híres puskája, hanem kizárólag a számítógépes merevlemez jut eszébe. Talán mondani sem kell, hogy a Winchester gyár soha nem gyártott merevlemezeket.

Az egy gigabájtos, azaz 1024 megabájtos álomhatárt a Hitachi érte el 1982-ben a H-8598 típusszámú merevlemezzel. A meghajtó két író-olvasófejet és tíz darab 14 hüvelykes (~35,5 cm-es) tányért tartalmazott, melyeken összesen 1,2 gigabájtot lehetett eltárolni. Ez a meghajtó már 3 megabájtot másodpercenkénti olvasási sebességre volt képes, mely 87 százalékkal haladta meg az előző generációs termékek sebességét. Az újabb rekordot hat évvel később sikerült elérni: a H-6586 merevlemez már 1,89 gigabájtnyi adatot tárolt el, melyet nyolc darab 9,5 hüvelykes tányérra rögzítettek.

A Hitachi H-686 merevlemez volt az első olyan „általános” merevlemez, melyet már egy ember is elbírt: a korábbi 121 kilogramm/gigabájtos mutatót ezzel a modellel 42-re csökkentette a vállalat. Ez a meghajtó az energiát is hatékonyabban használta fel, 80 százalékkal kevesebbet fogyasztott, mint az előző, 14 hüvelykes generáció.

Hordozható

Az első hordozható számítógépet 1975-ben mutatták be: az IBM 5100 egynegyed hüvelykes kazettákon tárolt adatokkal dolgozott, és 25 kg-ot nyomott. Az első hordozható gépekhez készült merevlemez 16 évvel később, 1991-ben mutatkozott be, szintén az IBM fejlesztői jóvoltából. A Tanba-1 már 2,5 hüvelykes tányérokot alkalmazó merevlemez 63 megabájtot kapacitással rendelkezett, míg a tömege csupán 215 grammos volt. Az IBM a Tanba-1-gyel alapozta meg hírnevét ebben a szegmensben, az első beszállítóként, mely 2,5 hüvelykes merevlemezeket szállított.

Napjaink mobil merevlemezei több mint ezerszeres kapacitással rendelkeznek, míg tömegük alig fele az első mobil merevlemezének, és hatvanszor erősebb behatásoknak is sikerrel ellenállnak. Mint annyi más iparágat, a merevlemezekét is a miniaturizálás hajtja. Az IBM 1999-ben mutatta be első egyhüvelykes adattárolóját, mely 68-szor nagyobb kapacitású volt, mint a RAMAC. Ezt az apró merevlemez már a szórakoztató elektronikában is alkalmazni lehetett, a következő években több egyhüvelykes merevlemezzel szerelt hordozható audioléjátzó is megjelent a piacon.

A jövő

Négy generációval később a Hitachi tovább csökkentette az eredeti Microdrive merevlemez méreteit, miközben megnövelte a kapacitást. A Microdrive 3K8 mindössze 13 grammot nyom, miközben 8 gigabájtnyi adatot rögzíthet, ez 133 óra zene, vagy 8000 nagyfelbontású fotó tárolására elegendő tárhely. A fejlesztők azonban korlátokba futottak: ötven évvel a RAMAC megjelenését követően már merőben új, a fizikai határokat feszegető megoldások szükségesek az apró merevlemezek nagyobb kapacitásának biztosításához.

A Hitachi Global Storage Technologies 2005 áprilisában mutatta be az úgynevezett merőleges adatrögzítéssel dolgozó merevlemez prototípusát, mely 233 gigabitre növelte egy négyzethüvelyk tárolási kapacitását, ez több mint 115 milliószor nagyobb az 1956-os RAMAC adatsűrűségénél. A merőleges adatrögzítés egy igen egyszerű ötleten alapul: az adatbitek más merőleges elrendezése esetén azok mágneses orientációja a médiára merőleges, ennek révén pedig akár tízszeresére is növelhető az adott helyen az adatsűrűség.

Az ilyen merevlemezek már kaphatók a boltokban. A merőleges adatrögzítéssel akár 500–1000 gigabit/négyzethüvelykes adatsűrűség is elérhető, ami a terabájtos kapacitású merevlemezek megjelenéséhez vezetett. Ezt követően már ismét új eljárásokra lesz szükség a kapacitás további növeléséhez.

HOROSZKÓP

KOS

Nem lesz könnyű, de ahelyett, hogy a dolgok értelmén gondolkozol, sokkal egyszerűbben kell megközelítened a feladatokat. Nem érzed jól magad mostanában, sokat unatkozol. Ezt már többen is észrevették a környezetben. Nem mehet így tovább!

BIKA

Rengeteg pozitív energiád arra ösztönöz, hogy új utakon menj tovább. Valami változásra van szükséged. Egy új táskára, egy új kabátra, esetleg egy új szerelemre! Most légy te a békebíró! Sikerül orvosolnod nem egy korábban ejtett sebet valakin, aki nagyon fontos számodra.

IKREK

Gyakorlással olyan biztonságérzet alakul ki benned, amitől egyre nagyobb és nagyobb lépésekben tudsz előrehaladni. Érdemes ebbe fektetni az energiád! Ne gondold azt, hogy neked nem kell mozognod! Az utóbbi időben elhanyagoltad a sportot, és látszik is rajtad, hogy ellustultál. De még nem késő, irány az edzés!

RÁK

Ha egy kicsit jobban odafigyelsz az étkezésedre, s szánsz némi időt és energiát a mozgásra is, nemcsak te fogod jobban érezni magad, a kedvesed is értékelni fogja a csodálatos alakodat. Ha megoldhatatlannak tűnő akadállyal kell szembenézned, tudod kivel kell beszélned!

OROSZLÁN

Beszélg tisztán, egyenesen másokhoz! Merj kérdezni! Most nagyon kell vigyáznod, a suliban nem áll jól a szénád. Összekapsz pár osztálytársaddal. Legyél egy kicsit fegyelmezettebb, toleránsabb, nyugodtabb.

SZŰZ

Rendkívül felpörög a tanulási folyamat, amint felhívják a figyelmed egy apró, eddig ismeretlen részletre. Figyelj nagyon másokra, és tarolj! Hidd el, mindenkinek lehetnek problémái, s az igazad folytonos bizonygatásával nem leszel szimpatikusabb a társaidnak. Inkább a kreatív oldaladat mutasd meg!

MÉRLEG

Neked most zenére van szükséged! Repülésre! Színekre! Szerelemre! Ne törődj azzal, ha a környezeted bolondnak tart, mert húsz centivel a föld felett közlekedsz. Élj úgy, ahogy mindig is szeretted!

SKORPIÓ

A fontosabb dolgokkal várj még egy hetet, hogy a zavaros köd szétesoszoljon. Most ne törődj a holnappal! Szórakozz, mulassz, szeress! Ennek van itt az ideje. Hamarosan fordulni fog a kocka, de most szívod magadba az élet minden édes cseppjét, nagy szükséged van rá, hogy feltöltsd a tartalékaidat!

NYILAS

Teljesen megvilágosodsz néhány váratlan részletnek köszönhetően. Lassan, de biztosan haladj! Figyelj az álmaidra! Miután felkeltél, írd le egy kis cetlire, hogy kikkel álmodtál, s hogy mit. Az álmaidban nem fogsz csalódní. Megmondják neked, merre kell továbbmenned.

BAK

A legutóbb, amikor ekkora keszkeszúsággal kellett szembenézned, végül nyakig ültél a slamasztikában. Gondolkodj előre, és tegyél óvintézkedéseket, hogy ezt elkerüld! Jól tennéd, ha nem hagynád, hogy a barátaid uralkodjanak feletted. Ha valami problémád van, tisztázd a kellemtelenségeket.

VÍZÖNTŐ

Nem mindenkinek ugyanazok a tervei, és ezért könnyen összetűzésbe keveredhetsz egy osztálytársaddal. Ne hagyd, hogy a negatív hullámok rátepedjenek a kapcsolatokra! Kísérletezz bátran a konyhában, ez a te időd! Sőt, az élet más területein is.

HALAK

Komoly problémákat okozhat, ha magadba fojtod a véleményed. Ne vitatkozz folyton, de aminek ki kell jönnie, az hadd jöjjön ki! Végül is, nem tudhatod, hogy reagálnak majd rá. A vásárlásban légy óvatos! Ne hagyd, hogy méregdrágán vacak holmikat sózzanak rád, amire egyáltalán semmi szükséged sincs.

Téli öltözködési bakik

○ Davagy a csípőnadragokért, és imárod a falatnyi miniszonyákat is? Pedig ezek a ruhadarabok télen nagyon veszélyesek lehetnek – ha nem figyelsz oda az öltözködésedre, csúnya betegségeket szedhetsz össze! Bemutatjuk a tél legveszélyesebb ruhadarabjait.

A derekat teljesen szabadon hagyó csípőnadragok, lehetetlen miniszoknyák, trendi, ám annál egészségtelenebb műbőr csizmák – ezek azok a ruhadarabok, amiket mindenképpen el kell kerülnöd a télen! A divatot általában nem a praktikussági szempontok irányítják, és az esetek többségében nem is a hideg elleni védelem a cél. Ha nem szeretnél egész télen a megfázástól, felfázástól és a különféle bőrproblémáktól szenvedni, akkor hallgass a józan eszedre, és óvakodj az alábbi ruhadaraboktól!

1. Csípőnadrag – Fázó derék, kivillanó fölőlesg

A fejüket csóváló, morgolódo édesanyák és nagymamák tanácsaira néha érdemes odafigyelni – ők nem „maradiságból” itélik el a csípőnadragot! A derekat és az alhasat teljesen szabadon hagyó csípőnadrag valóban veszélyes viselet – ha a téli hidegben hordod, könnyen felfázhatsz, súlyosabb esetben pedig vese- és petefészek-gyulladás is kaphatsz.

Tipp: Ha ragaszkodsz a csípőnadraghoz, akkor azt télen csak hosszított fazonú pulcsival viseld! A csípőfazon egyébként lassan visszavonulót fúj. Ma már az is nagyon trendi, ha a nyolcvanas éveket idéző, magasított derekú nácit hordasz.

2. Miniszoknya – Egyenlő alapos felfázás

Egy alapos felfázásra miniszoknyával is nagy eséllyel pályázhatsz. Akármilyen jól nézel ki benne, feledkezz meg róla tavaszig – rejsd el jól a szekrényed legaljára!

Tipp: Miniszoknya helyett viseld inkább az ideai trend egyik legszebb darabját, a ce-ruzaszoknyát. Ennek nemcsak a dereka magasított, de általában a térd alatt végződik, így minden érzékeny testrészt véd a hideg ellen. Már csak a megfelelő színű (lehetőleg vastag) harisnyát és csizmát kell kiválasztanod hozzá.

3. Műszálas sapka – Korpásodás, viszkető fejbőr

A téli minuszokban elengedhetetlen, hogy a fejedet, a füledet és a hajadat védje valami a hidegtől, de ha sapkát húzol, fel kell készülnöd arra, hogy zsirosodni és korpásodni fog a hajad!

Tipp: Fontos, hogy természetes anyagból készült (pl. pamut), jól szellőző sapkát válassz a műszálas anyagúak helyett. A sapkát mindig vedd le, ha fűtött helyiségben tartózkodsz – ne viseld tehát autóban, üzletközpontokban, boltokban!

4. Fedetlen nyakkal – Egész télen betegen

Egész télen nyitott kabátban, fedetlen nyakkal szaladgálsz, hiszen neked úgyis nagyon ellenálló a szervezeted? Igen ám, csak hogy a hiányos öltözetten még az erős immunrendszer sem segít – ha nem akarsz összeszedni egy

csúnya torokgyulladást, akkor egy meleg sálát mindenképpen tekerj a nyakadra.

Tipp: A kabáton éppen csak átdobott kendőcskék persze nem sokat érnek ilyenkor. Válassz trendi kötött sálát vagy egy elegáns, kasmírból készült kendőt, és találsz ki olyan csomózási technikát, amellyel nemcsak a nyakadat védheted a hidegtől, de az öltözékedet is feldobhatod.

5. Műszálas zokni – Lábgomba, a hivatlan vendég

Ahogy a műszálas anyagból készült sapkákban, úgy a műszálas zokniban és harisnyában sem tud lélegezni a láb – az így keletkező nedves, meleg környezet viszont éppen ideális a lábgomba számára. A lábgomba egy veszélytelen, ám rendkívül kellemetlen betegség, hiszen a bőr hámlásán túl viszkető, égető érzéssel, sokszor pedig a bőr fájdalmas kirepedésével is jár. A gombásodásnak könnyen elejét veheted, ha odafigyelsz arra, hogy milyen alsóneműt választasz: csakis a természetes anyagból készült zoknit vásárolj!

Tipp: A zokni mellett a cipő minősége is nagyon fontos. Hogy szellőzni tudjon, lehetőleg ne viseld mindennap ugyanazt a lábbelit, a hétköznapiakra pedig mindenképpen bőrcipőt vásárolj! Akármilyen csinosak is a műbőr csizmák és cipők, a lábad sínyli meg, ha egész nap ilyenekben topogsz.

Unatkozás helyett érezd jól magad

Megrekedtél? Unalmasnak tűnik az életed? Egyedül ülsz a szobádban, és bambán nézel magad elé? Bekapcsolod a tévét, és egyetlen egy csatorna sem köt le igazán?

A napok egyre csak egyformák, ami egy tinit könnyen untathat. Aki mindennap csak ugyanazt csinálja, belefásulhat a monotonitásba. Változtatásra van szükséged! A változás ijesztő lehet, de ha megkísérelod, akkor kizökkenhetsz az unalomból.

Miért unatkozunk?

Ha naphosszat csak a szobádban vagy, és nem találkozol senkivel, nem beszélés senkivel, akkor egy idő után magányosnak érezheted magadat. Törj ki a bezárt dobozból! Kockáztass, és menj el a barátaiddal szórakozni!

Ha attól tartasz, hogy nem szeret senki, és meg sem nézed, hogy ez valóban így van-e, akkor ne csodálkozz azon, hogy unatkozol. Merd átlépni a szobád küszöbét, és érezd jól magad! Merj változtatni!

Miért fontos, hogy felülkerekedj?

Az unalomnak számos oka lehet, személyes vagy társadalmi probléma. Ha túl sokáig tart ez az állapot vagy gyakran visszatér, depresszióhoz vezethet. Az unalom lehet az étkezési zavaroknak, a szenvedélybetegségeknek, az önbecsülés elvesztésének következménye is.

Mit tehetsz azért, hogy jobban érezd magad?

– Változtass a mindennapjaidon! Ha romantikus filmeket szoktál nézni, akkor most vegyél ki egy thrillert. Ha a házimunka megőrjít, bízd a tesódra egy részét.

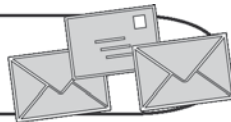
– Ahelyett, hogy várnál valakire, hogy hívjon fel, hívd fel inkább te! Mosolyogj az utcán, végezz önkéntes munkát.

– Végezz valamilyen testmozgást! Ezt biztosan kismilliószor hallottad már, de ez tényleg így van. A testmozgás jobbá teszi a kedvedet is.

– Ne gondold azt, hogy a többi embernek jobb, mint neked! Minden egyes embernek a Földön van az életben valamilyen problémája, boldogság, szorongás, győzelem, kudarc.

– Harcolj, és ne add fel! Az életben elért sikerekhez vagy kudarcokhoz nagyban hozzájárulhat az, hogy hogyan viszonyulsz a dolgokhoz. Légy erős!

Szabadka, Kizúr István iskola, 3. d osztály

Megnéztük az Őslények világa című kiállítást

Az osztálytársaimmal kirándultunk Belgrádba. Megnéztük az Őslények világáról szóló kiállítást, ahol nagyon sok dinoszauruszt és emlőst láttunk. Ezek közül a kedvenceim a sauropodák. Ide tartozik a Diplodokus, az Apatosaurusz és a Brachiosaurus.

A Brachiosaurusz, „Karoshüllő” feltehetőleg súlya hét elefánténak felel meg. A többi sauropodától eltérően, mellső lábai hosszabbak voltak a hátsóknál, így anélkül érte el a magas fák leveleit, hogy hátsó lábára kellett volna állnia. Orrlyuka a feje tetején helyezkedett el. Észak-Amerikában élt. A testhossza 23 méter volt.

Jaksa Dániel

Busszal Belgrádba utaztunk. Először megnéztük az őslények kiállítását. Utána voltunk az Ušće bevásárlóközpontban, a McDonald'sban. Aztán elmentünk a nándorférvári várhoz és ott fentről láttuk a Száva

Mihók Áron rajza

torkolatát, ahogy a Száva a Dunába folyik. Megnéztük a katonai múzeumot is. Az Avala-toronyba lifttel mentünk fel, és ott lenéztünk a kilátóról. Végül a makettkiállítás is megtekintettük. Ez a kirándulás nagyon felvidított bennünket.

Rác Szabó Lilla

Reggel 5 órakor indultunk. Az autóbusszban szép világítás volt. Azután félúton megálltunk reggelizni, majd tovább utaztunk. Mire megérkeztünk Belgrádba már kilenc óra volt.

Ekkor elmentünk az Őslények világa című kiállításra. Ott sokfajta dinoszauruszt

láttunk. A dinoszauruszok nagyon nagyok voltak. Azután a Szávaig gyalogoltunk. Ott lefényképeztünk. Ezután beszálltunk az autóbuszba, és elmentünk a McDonald's étterembe. Happy Mealt fogyasztottuk. Nagyon finom volt. Még a Crvena zvezda klub futballpályáján is jártunk. Elmentünk egy múzeumba, ahol sok tankot láttunk. Voltunk az Avala hegyen, és felmentünk a toronyba. Utána megvacsoráztunk. Valaki említette a tanító néninek, hogy van makettkiállítás is, azt is megnéztük. Ott nagyon sok szép játék volt. Visszafelé az autóbuszban jól szórakoztunk. Este huszonekét órakor értünk haza.

Molnár Dávid

Vetélkedő

Az iskolában az egyik szünetben megkérdeztek, lenne-e kedvem részt venni a Helytörténeti vetélkedőn, amit Romániában, pontosabban Temesváron rendeznek meg. Én erre a kérdésre azonnal igennel válaszoltam.

Egy szerdai napon, az első próbán tudtuk meg, hogy igazából hogyan is zajlik majd ez a verseny. Azt mondták a szervezők, hogy egy plakátot kell készítenünk, amin a falunk érdekességét mutatjuk be, és a plakát mellett egy beszámolót is kell tartanunk. A mi plakátunk és beszámolómról szólt, hány házasságot kötöttek az elmúlt 100 évben Magyarcsernyén. Összesen három próbánk volt, legtöbbit a plakáttal foglalkoztunk. A felkészülésben a pedagógusnőnk, Nagy Gabriella, a földrajztanárnőnk, Gavrić Jelena és a magyartanárnőnk, Lőrinc Natália segített. Szombaton reggel 7 órakor indultunk. Az iskola kombijával mentünk. Még velünk jött három diák, ők is Romániába tartottak, csak ők a Természettudományi vetélkedőre igyekeztek. A határon nem kellett sokat várni, így gyorsan átértünk

Romániába. Innen még egy órát utaztunk, majd a temesvári táblánál fél órát vártunk. Közben megérkezett a többi vajdasági csapat, és velük együtt a szervezők is. Elvezettek bennünket a Bartók Béla Liceumba. Először a Természettudományi vetélkedőre került sor, mi szemlélőként kísértük ezt a versenyt. Fél kettőkor ebédeltünk, kettőkor pedig mi következünk. Mindenki felvitte a plakátját egy másik terembe, és elkezdődött a verseny. Összesen 16 csapat versenyzett, mi 15.-ként jutottunk sorra. Nagyon türelmetlenek voltunk már. Úgy éreztük, soha nem kerül ránk a sor. Egyszer csak szólítottak minket. Öt perc állt a rendelkezésünkre. Elkezdtük mesélni a plakát tartalmát. Miután elmondtuk, nagy tapsot kaptunk. Nekünk ez nagyon jólesett. Mikor mind a 16 csapat végzett, a zsűri fél órára félrevonult. 16.30-kor került sor az eredményhirdetésre, 4.-ek lettünk. Az 1., 2., 3., 4., 5. és 6. helyezett csapat diplomát kapott. Az eredményhirdetés után városnézésen vettünk részt. Megnéztük Temesvár nevezetes szobrait és épületeit. Utána pedig vacsorázni mentünk a McDonald's-ba.

Nekem nagyon tetszett ez a külföldi kirándulás.

Selymesi Laura, 7. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Lehet rád számítani?

Megbízható embernek tartod magad? Vagy inkább a kaotikus típushoz tartozol? Most kiderítheted, hogyan tudod egyszerre érvényesíteni mindkét énedet!

1. Egy ügyvéd megtöri a hallgatási fogadalmat, hogy egy bűnügyet megakadályozzon. Mi erről a véleményed?

- a) A hallgatási fogadalom kötelez. Aki megbízik valakiben, azt nem szabad becsapni. (0)
- b) Egy névtelen bejelentés lenne a megoldás. (2)
- c) Helyes, egyetlen bűnügyet sem szabad elhallgatni. (4)

2. Megígérted a barátnődnek, hogy elmész az iskolai előadására. Ám az utolsó percben vendéged érkezik. Mit teszel?

- a) Betartom az ígéreteimet. (0)
- b) Lesz még iskolai előadás... (4)
- c) Elviszem magammal a vendéget is. (2)

3. Próbáld megsaccolni az időt, úgy, hogy közben nem nézel az órára! Eltaláltad a helyes időpontot?

- a) Majdnem pontosan. (2)
- b) Csak fél órát tévedtem. (0)
- c) Fogalmam sincs, hány óra lehet. (4)

4. Pénzt kérsz kölcsön az egyik barátodtól. Késel a visszafizetéssel?

- a) Lehet, de azért nem kellene folyton emlékeztetni rá! (4)
- b) Rögtön visszafizetem, amint tudom. (0)
- c) Szükség esetén még időben szólok neki, hogy csak később tudom megadni a pénzt. (2)

5. Kaptál egy időpontot a fogorvosánál, de elkésel. Hogyan kezeled a helyzetet?

- a) Nem érkezek késve, mert mindent bevetek! (0)
- b) Mit számít öt perc? Sokkal nagyobb problémák is adódhatnak az életben. (4)
- c) Felhívom, hiszen ezért van a mobiltelefonom. (2)

6. Tudod fejből is a fontos születésnapokat?

- a) Természetesen, ilyeneket nem felejték el. (0)
- b) Nem, de a naptáramban mind benne van. (2)
- c) Hát, a dátumokkal hadilábon állok... (4)

7. Szívesen olvasol a sztárok életéről?

- a) Csak ha unatkozom. (2)
- b) Egy kis pletyka csodás dolog. (4)
- c) Nem érdekelnek a pletykalapok. (0)

8. Séta közben egy csomó gazdátlan kutyát látsz. Mit gondolsz?

- a) Legszívesebben mindet hazavinném! (4)
- b) És hol van a gazdájuk? (2)
- c) Hazaviszem az egyik kutyust. (0)

Értékelés

0–10 pont: A megbízható

Mindig betartod a szavad, és rögtön ott teremsz, ha szükség van rád, mindegy, hogy barátról vagy családtagról van-e szó. Vakon meg lehet bízni benned, hiszen azt vallood, hogy az ígéreteket be kell tartani, a titkokat pedig meg kell őrizni. Önzetlenséged miatt sokszor előfordul, hogy háttérbe szorítod a saját érdekeidet és vágyaidat. Ne mondj azonnal igent mindenkinek, főleg, ha ez azzal jár, hogy le kell mondanod a saját terveidről. Adj időt magadnak a mérlegelésre, és bátran kérj segítséget, ha úgy adódik.

11–21 pont: A lelkiismeretes

A te ígéretedben bátran megbízhatnak a barátaid. Ha egyszer valamire igent mondasz, akkor ahhoz tartod magad. Döntéseidben azonban szem előtt tartod a saját igényeidet is. Pontos mérlegelés előzi meg a döntéseidet, és ha valamit nem tudsz betartani, azt őszintén közlöd a másikkal. A napjaidat ügyesen és átgondoltan szervezed meg, jó az időérzéked. Próbáld meg spontánabban élni, nem kell mindig mérlegelni! Vigyél egy kis játékosságot az életedbe, így a környezeted számára is emberibbnek fogsz tűnni.

22–32 pont: A kaotikus

Te egy szerelnivaló, de szétszórt személy vagy. Temperamentumos, humoros és spontán. A családod és a barátaid is szívesen mókáznak veled, mert mindig van hozzájuk egy kedves szavad. Megbízhatóság szempontjából azonban nem mindig lehet száz százalékban számítani rád, időérzéked híján ugyanis könnyen elúszol. Ha szükség van a segítségedre, rögtön igent mondasz, mert jószívűséged ezt diktálja. Legyél körültekintőbb, amikor valamit elvállalsz. Szervezd meg a napjaidat, így semmiről sem fogsz megfeledkezni!

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy nyolcadikos lány vagyok. Nem tudom, mit csináljak. Van egy nálam három évvel idősebb fiú, akibe már egy éve szerelmes vagyok. Amikor megismerkedtünk, járnai akart velem, de én akkor nemet mondtam neki. Időközben rájöttem, hogy beleszerettem. Azóta már több lánnyal is járt. Nemrégiben, amikor összetalálkoztunk, én egy fiúval voltam, ő meg visszanezített. Ezek szerint nem tudom, hogy szeret-e vagy sem? Tegye meg az első lépést, hogy járjunk? Mit csináljak, hogy szeressen engem, úgy ahogyan én őt?!

Kassandra”

Válasz:

Kedves Kassandra!

Tudnod kell, hogy ha valaki visszafordul és visszanez, az csak annak a jele, hogy az, amit látott felkeltette az érdeklődését. Ha a fiú többet szeretne tőled, akkor már rég lépett volna. Remélem, hogy te, amikor találkoztál vele az utcán vagy másutt, jelét adtad annak, hogy ő is vonzó a számodra, hogy oda-oda pillantottál, hogy mosolyogtál rá, köszöntél neki, esetleg megkérdezted tőle, hogy hogy van. Ha csak a puszta tényeket szemléljük, amiket közöltél velünk, azt mondhatjuk, hogy ez a fiú téged nem szeret, hisz azóta jó néhány lánnyal járt. Ha másként lenne, ha többet éreztél volna irántad, mint azt, hogy vonzó vagy a számára, akkor ennyi idő után már járnátok, kivéve, ha az elutasításod végleges volt. Fiatalkorban különben teljesen elfogadható, hogy valaki több személlyel is járjon, mert a járás az az ismerkedési időszak, amikor megtapasztaljuk, hogy jól érezzük-e magunkat egymással, közelebbről megismerjük a másik jellemét, a személyiségjegyeit, hogy összeillünk-e. Viszont ha azért váltogatja gyakran a lányokat, mert trófeákat gyűjt, és így nagynak érzi magát, menőnek, akkor ez nem jó a lányok számára. Ebből a szempontból te jól jártál, mert kimaradtál a trófeák sorából. Ha viszont kész vagy vállalni a kockázatot, hogy esetleg visszautasít, vagy még rosszabb, elkezd veled járnai, és akkor szakít veled (bosszúállásból mert korábban visszautasítottad), közeledj hozzá most te. Legyél vele kedves, mosolygós, a viselkedéseddel mutasd meg neki, hogy tetszik neked. Ha ő is úgy érzi, hogy vonzódik hozzád, hogy mégis érdemes próbálkozni nálad, akkor biztosan újra közelít majd. Ám én nem sok jót jósolok ennek a viszonyoknak. Jó lenne, ha pontot tudnál tenni erre a történetre, és teret adnál a többi fiúnak is, hogy versengjenek a kegyeidért. Legyél türelmes önmagaddal és a fiúkkal is. Biztos, hogy nemsokára megjelenik az életedben egy másik, érettebb fiú, akinek te sokkal, de sokkal többet jelentesz majd, mint ennek.

„Kedves Bizalmas!

Hetedikes lány vagyok, és van egy problémám. Van egy fiú, akivel kicsi korom óta állandó háborúban vagyok, sőt volt, hogy verekedtünk is. Sokszor sértegetett, fenyegetett, és ha az utcán találkoztunk, volt, hogy nem is köszönt. Nem tudom, mi történt vele, de egyik napról a másikra elkezdett köszönni, kedves velem, megmondta, hogy tetszem neki, és járnai szeretne velem. Mindezt levélben írta, és ebben a levélben ajándékokat is kaptam tőle, egy karcsatot, meg egy nyakláncot. Van egy másik fiú is, akit szeretek. A levélre még nem válaszoltam, mert nem tudom, hogy mit írjak neki. Mit tegyek? Segítség!

Game”

Válasz:

Kedves Game!

A te leveledben leírtak bizonyítják a tény, hogy gyerekkorban, sokszor a másik személy iránti vonzalmat az érzelmünknek ellenkező viselkedéssel szoktuk kimutatni. Vannak, különösen a fiúk körében, akik a bennük jelentkező vonzódással járó feszültséggel nem tudnak mit kezdeni, és eléggé erőszakos módon közelednek vonzódásuk tárgyához. Elég, ha arra a régi csúfolódó versikére gondolsz, amit az utóbbi időben mind ritkábban hallol, így szól: Két szerelmes pár, mindig együtt jár, egy tányérból esznek, mindig összevesznek! Sőt, nem egyszer azt láthatod, hogy a fiúk pont

azok a lányoknak bánnak durván, akik tetszenek nekik. Pl. ha elmennek mellette, meglökik, meghúzzák a haját, beleszípnek stb.

Te ezt a fiút, pont azért, mert ilyen durván viselkedett veled, nem nagyon szívleled, sosem éreztél különösebb szimpátiát iránta. Jó lenne, ha a levélírónak megköszönnéd a szép sorokat. Írd meg neki, hogy nagyon örülsz, hogy megváltoztatta a viselkedését irántad, és szeretnéd, ha barátok lehetnétek. Az ajándékokat pedig juttasd vissza neki, azzal, hogy úgy érzed, hogy ezt nem érdemelted meg. Kérd meg, hogy vigyázzon rájuk, és adja majd oda annak a lánynak, akivel kölcsönösen szeretik egymást. Mindez azért fontos, mert a szeretetet, a szerelmet nem lehet, és nem is lenne szabad ajándékokkal megvásárolni.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves lány vagyok, és igencsak a bizonytalan. Van egy fiú, velem egykorú, aki nagyon tetszik. Sokszor gondolkodom rá, és örülök, amikor látom. A barátnőm megkérdezte tőle, hogy mi a véleménye rólam. Először nem tudta, hogy kiről is van szó. Később, amikor összefutottunk a suliban, mosolyogva nézett rám. És ennyi. Azóta semmi sem történt. Észrevettem, hogy a szünetekben néz, néha úgy tűnik, mondani akar valamit, de amikor ránézek én is, elfordul. Mit tegyek? Kezdeményezzek én? Vagy hagyjam az egészet? Kérlek segíts!

Csokoládé”

Válasz:

Kedves Csokoládé!

Ha hiszed, ha nem, a fiú pont olyan bizonytalan, mint amilyen te vagy. Úgy látom, mindketten megtettétek az első lépést, csak még egy kis időre van szükségetek, hogy beérjenek a dolgok, és összegyűljön a bátorságotok. Ezért legyél türelmes, kedves, mosolygós. Ne csak nézd, hanem köszönj is neki, amikor találkoztok. Egy „Szia!” sok mindent áthidalhat. Ha sürgeted a dolgokat, és erőszakosnak él meg a fiú, félt, hogy magába zárkózik, ezért inkább válasszad a türelmet és a kivárást. Ha a várakozási idő alatt megakad a szemetek egy másik fiún vagy lányon, az sem baj, mert a serdülőkori szerelmek ilyenek, jönnek-mennek. Addig is barátkozz, legyél kedves és barátságos a társaiddal.

„Kedves Bizalmas sorok!

Az én gondom az, hogy lépten-nyomon, amikor szólnak hozzám, felelnem kell, elpirulok, zavarba jövök. Úgy égek, mint a piros jelzőlámpa. Engem ez nagyon zavar. Mit tegyek, hogy ne legyek ilyen pirulós?! Kérlek, adj tanácsot!

Piroska”

Válasz:

Kedves Piroska!

Sajnos, a pirulás ellen nem sokat tehetsz, mert az akarunktól független, teljesen egészséges és természetes testi reakció. Ezt nem lehet befolyásolni, megakadályozni. Olyankor jelentkezik, amikor valami cicis dolog történik veled, vagy éppen elszégyelled magadat. Ilyenkor sajnos a külvilág felé akaratlanul is olyan jelzéseket adunk, amit sokszor nem szeretnénk szétkürtölni. A bizonytalanságot, és azt, hogy érintettek vagyunk a téma kapcsán. Amikor kellemetlen vagy kínos helyzetbe kerültünk, az agyunk bizonyos hormonokat termel, és az idegrendszerünk a keletkező belső feszültségre úgy reagál, hogy az agyunk vérellátása növekedjen, a bőrünkben futó erek kitérülnek, megnövekszik a vérnyomás, hogy kellő mennyiségű energia jusson az agyba, hogy megtalálja a kivezető utat.

A gond az, hogy minél jobban igyekszünk elkerülni a pirulást, annál gyakoribb lesz. Első lépésként el kell fogadnod magadat olyannak, amilyen vagy, pirulósnak, hogy hajlamos vagy elpirulni mások előtt. Fogadd el azt is, hogy ez nem probléma. Ne titkold el. Inkább még mielőtt beszélni kezdenél, mondd el, hogy nagy a valószínűsége, hogy el fogsz pirulni beszéd közben. Még viccet is csinálhatsz belőle, és már nem is lesz olyan kellemetlen dolog az elpirulás. Amint nem lesz kellemetlen számodra, hogy elpirultál, elveszíti kellemetlen voltát, biztos, hogy csökkenni fog a pirulás tünete is. Mi pedig szorítunk neked!

Segítség, sok a hó!

A Mikulás már aludt. Reggel korán kellett indulnia, hogy minden kedves kis barátjához eljusson. A szánkó telis-tele ajándékokkal. Örülnek majd a gyerekek!

Talán még álmában is erre gondolt. Igazán szépet álmódott. Mindenütt mosolygó, kacagó gyerekeket látott, akik énekeltek, táncoltak és verset mondtak. Jókedvűen pillantott mind egyikükre, s örömmel látta, mennyit nőttek tavaly óta. Éppen énekelni akart – együtt a vidám gyereksereggel –, amikor recsegés, ropogás szakította félbe az álmot. Felriadt.

Alig tudta kinyitni a szemét. Legszívesebben aludt volna tovább, de az a rettenetes hang ismétlődött. Gyorsan felkapcsolta a villanyt. Ránézett az órára. Annak a hangját gondolta recsegésnek, ropogásnak, hegyomlásnak, földrengésnek..., pedig csak azt jelezte:

– Ideje felkelni, fűgén útra kelni!

Mosakodott, fésülködött, felöltözött, a reggeli tornáról sem feledkezett el. Hamar reggelizett és alaposan fogat mosott, azután magára vette jó meleg bundáját, hiszen nagyon hideg van odakint.

– Először kinyitom a kaput, addig se fázzanak a szánkó előtt a szarvasok! – gondolta.

Egy fordítás, két mozdulat, ám a kapu zárva maradt. Hiába nyikordult-csikordult a kulcs, s fordult el a zárban, hiába nyomta a kilincset... Nyomta, húzta, cibálta, lökdöste, bökdöste: semmi!

A másik kapuhoz szaladt. Nem nyílt. A harmadikkal és a negyedikkel is feleslegesen próbálkozott.

– Több kapu nincs! Ráadásul mindegyik ki felé nyílik.

Felnézett a magasba. Sűrű pelyhekben hullt a hó. Lepillantott: térdig gázolt ő is ebben a csodálatos fehérségben.

– Biztosan a sok-sok hó torlaszolta el a kapukat! A gyerekekhez pedig el kell mennem! Kár, hogy nem tudok repülni! Hogyan szabadulhatnék ki a Mikulásvár fogságából?

Tűnődött, gondolkodott. Beszaladt a házba, fel a toronyba. Meghúzta a várharang kötelét. A csendes hóesésben messzire szállt a bimm-bamm... Madarak, őzek, szarvasok és az ébredező mókusok figyeltek a szavára. Mindenki a Mikulás-hegy oldalára szaladt. Alig találták meg a bejáratot, úgy beborított mindent a hó.

– Segítenünk kell a Mikulásnak! – mondták a madarak.

– Segíteni, segíteni! Hogyan segítsünk? Bemenni sem tudunk! – morgolódtak az őzek és a szarvasok.

– Ti legalább tudtok repülni – szóltak a mókusok, akik legszebb álmukból ébredtek...

Megszólt a legöregebb, legbölcsebb szarvas:

– A madarak repüljenek, a mókusok mászsanak be a várba! Odabent kérdezzétek meg, hogyan tudnánk segíteni... Mi addig idekint patáinkkal kaparjuk a kapu előtt a havat.

Amint mondta, úgy is tettek. A madarak repültek, a mókusok másztak, s egykettőre a Mikulás előtt álltak.

– Szervuszatok, kedves kis barátaim! Köszönöm, hogy a segítségemre siettetek. Nem tudom, mit tegyünk... Sok-sok gyerek vár mindenütt. Az ablakokban szépen kitisztított kis cipők. A szánkóm tele ajándékkal. Én meg ki se tudok lépni az udvarról.

– Mi a csőrünkbe csippentjük az ajándékokat, s elvisszük mindenkinek... – ajánlották a madarak.

– Mi puttonyt teszünk a hátunkra, abba rakjuk a meglepetést... – javasolták a mókusok.

– Kedvesek, aranyosak vagytok, ám a nagyobb ajándékokat el sem bírátok. Olvasni sem tudtok. Pistinek vinnétek azt, amit Kati vár... Örömből szomorúság, meglepetésből csalódás lenne! Köszönöm, de nem ez a megoldás. Nekem kell kijutnom! Hogyan? Még nem tudom...

– Eszembe jutott valami – szólt a bagoly.

– Mondd gyorsan! – sürgették a többiek.

– Mit gondoltok, melyik állat a legerősebb a környéken?

– A medve! A medve!

– A medve alszik. Minden óvodás tudja! S ha csak egyszerűen aludna, de mélyen alszik, nagyon-nagyon mélyen.

– Ráadásul horkol, hogy zeng belé a vidék!

– Fel kell ébreszteni! Ezt a sok-sok havat csupán ő tudja eltakarítani a kapu elől.

– Gyorsan keressük meg!

A madarak repültek, a mókusok fűgén másztak. Odakint elmondták a többieknek, hogy mit kell tenniük.

*

Hamarosan a mackó barlangjához értek. Megálltak. Hallgatóztak, füleltek. Rémisztő, ijesztő és retentő hangokat hallottak. Óvatosan belopakodtak.

Odabent, jó meleg dunnája alatt, hanyatt fekvé aludt a maci, és horkolt, és horkolt, és horkolt. Visszhangzott a barlang, zengett-bongott az erdő, a hegy. Az állatok szorongatják, cirógatják, simogatják, csiklandozzák, ébresztgetik, keltegetik, ám az álom nem szűnik, nem szökik.

Ekkor eszükbe jutott a kicsi, játékos kedvű, mindenkit utánzó nyuszi. Elszaladtak érte, s a barlangba hívták.

– Kedves Nyuszkó! Légy szíves, utánozd a rigó fütyülését, a kakukk hangját, a békák brekését!

– Ha csak ez kell, megteszem én!

Azzal fütyült, kakukkolt, brekegett, a mackó is beleremegett. Felnézett, s nagy csodálkozva kérdezte:

– Itt a tavasz? Felkelek.

Nyújtózott egy nagyot. Az állatok megnyugtatták:

– Nincs még tavasz, tél borul az erdőre...

– Akkor miért keltettetek fel?

– A segítségedet szeretnénk kérni...

– Éppen ilyenkor, amikor a legszebbet álmódtam... Annyi mézet én életemben nem láttam... üüüm... Miben segíthetek?

– A Mikulás...

– A Mikulás? Miért nem ezzel kezdtétek?

– Nagyon sok hó esett az éjszaka. Eltorlaszolta a Mikulásvár kapuját. Nem tudja kinyitni, ajándék nélkül maradnak a gyerekek!

– Dehogyan maradnak! Dehogyan maradnak! Brum-brum, sőt: brumm-brumm, azt a havat szeretném én látni, amellyel nem bírok el! Gyerünk, szedjétek a lábatokat! A szárnyaitokat se kíméljétek!

Hipp-hopp, hipp és hopp, oda is értek. A medve vezetésével mindannyian munkához láttak.

*

Odabent a Mikulás izgatottan várt, várakozott... Egyszer csak megnyikordult, megcsikordult a kapu. Kitérült. Vidám állatsereg köszöntötte.

– Köszönöm a segítséget! Köszönöm, hogy nem maradtak ajándék nélkül a gyerekek! Köszönöm! Köszönöm!

– Neked mindig szívesen segítünk. Most siess utadra, el ne késs!

A Mikulás felpattant a szánkóra, az ajándékok tetejére, s csengő-csilingelve-énekelve, víg örömmel indult útjára. Barátai még akkor is hallották a hangját, mikor a hegyoldal eltakarta előlük.

A medve visszafeküdt jó meleg ágyába. Píllanatok alatt elaludt. Másnap reggel felébredt. Felkelt, a barlang szájához ment. Kinézett. Elállt a hóesés. A végtelen fehérségben lábnyomokat pillantott meg. Távolodó énekszót hallott. Majdnem megbotlott valamiben... Ránézett. Nem akart hinni a szemének. Lehajolt, felemelte azt az óriási üveget, ami tele volt a legfinomabb akácmézzel.

Devecsery László

Donkó László Leselkedő

A Mikulást egy este
a sok gyerek megleste.
Megleste. És mit látott?
Csinálta a virgácsot,
s belerakta putnyba.
Jaj, csak tán nem azt hozza!
Nagy csizmáját krémezte,
azután meg fényezte.
Mit tett még a putnyba,
a sok gyerek megtudta,
cipőjében mind benne
lesz is holnap reggelre.
Lesz ott minden földi jó:
arany alma, zöld dió,
csokiból lesz valahány,
a sok gyerek várja már.
Azért titkon egy este,
a Mikulást megleste...

Dávid Éva

Mikulás várása

Útra készül
jó Mikulás bácsi
aranyos szánkóján
Földre akar szállni.
Készen a sok csomag,
tele minden jóval,
almával, dióval,
édes mogyoróval.
Csak egy ám a hiba,
a Földön nincs még hó.
Hogy jusson le oda?
Nem csúszik a szánkó.
Odalenn a Földön,
egy kicsike házban
szőzke kisgyerekek
imádkoznak hárman:
Édes jó Istenem,
kérünk téged szépen,
hiszen ott lakozol
fenn a magas égben.
Küldj egy kis hideget,
hadd hulljon sok-sok hó
Mikulás bácsival
csúszhasson a szánkó.

ZSIBONGÓ

Csizmácskák a Mikulás apró ajándékainak

Még néhány nap, és itt a Mikulás. Ha még nem kezdted el készülni, itt az ideje! Egy kis segítséggel házilag is készíthetsz csizmát szeretteidnek. A kézzel készített kedves ajándékoknak kicsik és nagyok is egyaránt örülnek.

Kellékek:

- sablon
- filcanyag
- szalag
- cérna
- dekoráció
- cikcakkolló.

Elkészítés:

1. A filcanyagot vágd félbe, majd a darabokat tedd egymásra. A sablont vágd ki, majd helyezd a filcre. Raj-

zold körbe szabókrétával. (Ha nincs kéznél szabókréta, egy elhasznált szappan éles részével is dolgozhatsz.)

2. A körvonal mentén vágd ki a dupla anyagból a csizmaformákat, így két kis csizmalapot kapsz. A filcszalagból vágj akkora darabot, mellyel körbeéred a csizma szárát. Tűzd össze a két anyagot a csizma orránál, száránál és végénél. A szalagot is tűzd hozzá a két anyaghoz, a csizma szárának végétől kb. 1,5 cm-re.

3. Varrd össze a csizmákat! Az összevarrásnál kérheted felnőtt segítségét. Az akasztóról se feledkezz meg! Mikor végeztél a két

csizmalap összevarrásával, a cikcakkollóval vágd körbe a csizma szélét, hogy az szép cikcakkos legyen.

4. Díszítsd tetszésed szerint. Rakhatsz rá masnit, hímezhetsz rá karácsonyi motívumot, de hobbiboltokban be lehet szerezni vasalható matricákat is.

Ha elkészült a Mikulás-csizma, akkor már csak egy dolog van hátra, éldtsd meg sok-sok finom édességgel kistestvéreid számára.

Mikulás más nyelveken

Kíváncsi vagy, hogy más országokban hogyan mondják: Mikulás?

Amerikában és Kanadában:
Santa Claus
(Ám Amerikában
karácsonykor mászik a
Santa Claus a keménybe.)
Angliában:
Father Christmas
Brazíliában és Peruban:
Papa Noel
Dániában: Sinter Klaas
Finnországban: Joulu Pukki
Franciaországban:
Pere Noel
Hollandiában: Kerstman
Japánban: Jizo
Kínában: Shengdan Laoren
Marokkóban: Black Peter
Németországban:
Christindl
Norvégiaiban: Julenissen
Olaszországban:
Befana vagy Babbo Natale
Oroszországban:
Gyed Moroz
Spanyolországban:
Papa Noel
Svédországban:
Jultomten

A mikulásvirág titka

Az egyik legkedveltebb cserepes virág – és egyben ajándékötlet – karácsony előtt a mikulásvirág. A növény, bár Mexikóból származik, nem nagyon szereti a meleget.

A mikulásvirág arról kapta a nevét, hogy a Mikulás érkezése tájékán virágzik a legszebben. Egyébként poinsettia-nak vagy Euphorbia pulcherrimának nevezik. A vörös színű virágok valójában levelek, amelyek ma már krémszínben és korallrózsaszínben is kaphatók.

Ha mikulásvirágot szeretnél az asztalodra, keress száma-ra egy szép kaspót. Ha ilyen nincs otthon, lehet venni olcsó fémkaspót is, amely most nagyon divatos, főleg ha karácsonyi motívumokat festesz rá.

A mikulásvirág nagyon szereti a vizet, a talajának mindig nedvesnek kell lenni, de a fölösleges vizet le kell önteni alóla. Kedveli a fényt és a párat, de a meleget nem nagyon. A felleveleket egy idő után elveszíti a növény. Ezek után szokták visszavágni, majd nagyobb cserépbe átültetni, napos helyen tartani. Kitehető a kertbe is. Csak akkor virágzik ismét – azaz fejleszt színes felleveleket –, ha sötétben tartják délután öt és nyolc óra között, ősszel beviszik a szobába, majd az év vége felé elkezdik tápoldatozni.

Ajándékötletnek is nagyszerű a mikulásvirág, aki kedveli a növényeket, biztosan megőrül neki.

Keresztrejtvény

1	2	3	SZ		4		5	6	7		
8							9				
		10	11	12		13			14		
15	16				17			18			
19							20		21		
			22								
23	24	25			26			27	28		
29				30			31				
										SSZ	

Az egyik utas a másikhoz:

– Nem találja úgy, hogy nagyon lassan megy a vonatunk?

– Ellenkezőleg: rohan! A különbség ugyanis az, hogy...
(A folytatást megtudod a rejtvényből.)

Vízszintes sorok: 1. A csattanó első része, 8. Nem holt, 9. A. L. I. A., 10. Sor szerbül, 13. Arzén, 14. Orosz repülőfajta, 15. Minél hamarabb, 18. Testünk része, 19. Hivatalos hozzájárulás valamihez, 21. -..., -re, 22. Szerb férfinév, 23. Tenger szerbül, 26. Akadni kezd, 27. ... muri, Móricz műve, 29. Körben szerbül, 31. Sziget szerbül.

Függőleges sorok: 2. Németh László, 3. Bácskai helység, 4. Rangjelző, 5. Címermadár, 6. Hamis, 7. Pengetős hangszer, 8. A csattanó befejező része, 11. Ellopá, 12. Elődke, 13. A ház szeme, 16. Elindul, 17. Férfinév, 20. Y. N., 24. Ősi hónap rövidítés, 25. Vörös németül, 27. Ilyen társ is van, 28. A jó ellentéte, 30. Nem egész óra, 31. Védemez (ék. h.).

Betűrejtvények

1

2

3

4

2
FE

h 1 s

K5LS

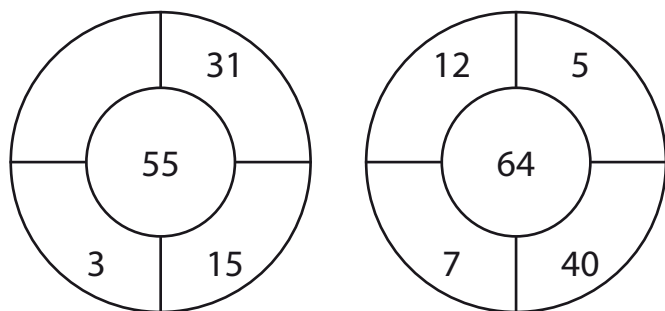
T
LT
Ö

Skandináv rejtvény (35.)

Rejtvényünkben Sütő András erdélyi magyar író két művének a címét rejtettük el.

	CSATTANÓS; VIDÁM TÖRTÉNET NÉVELO	FORR SZERBÜL	ÖNÖN VOLT ÖRÖK NÉMETÜL	OROSZ NÉPI HANGSZER NŐI HANG- NEM FORDÍTVÁ	ZÜRZAVAR MAGYAR- ORSZÁG	ELŐBB KERÜLT BIZONYOS RANGBA	KENDERT TÖR GAUSS	
	AZ ÁLLATFARM ÍROJA				LANTÁN		ÉNEKELT SZÓCSKA FÉL ÖT	
1002			AJTAY ANDOR INALÓ		IDEGEN ANTAL			
KÁLIUM ÁRTALMAS	MELLÉ RÓZSA SÁNDOR	AUSZTRIA SZARAJEVO	EGÉSZ PÁROSAI DÉL	50 HANG- TALANUL ÁRUL	MILLI- GRAMM TANTÁL		LUXEMBURG	TEMPUS
			500 LEVARRT HAJTÁS (ÉK. H.)	AKTÁI VAS			URÁN	TEMPUS 450
A FOLYÓKBAN KELETKEZIK			FELSZISSZEN R. L.					KINAI NÉV
NORD	ZAMBIA KÉN	TERIKE FORDÍTVÁ BŐR			KÁLIUM	... KÖVÖN NEM MARAD RÁDIUSZ	550 ZAMBIA	
			A 3. SZEMÉLY	NÉPI MÉRTÉK				EGY

Egy kis logika

Egy bizonyos logika alapján milyen szám kerül az üres mezőbe?

Magánhangzó-kereső

	K		S	☀	K		S	Z
K		N	Z		R	V	☀	
T	☀	L		R		☀		N
	R		☀	J		R	T	☀
T		N	G		L		C	
☀	V		R	S	☀	Z		Z
F		☀		Z	G		☀	
	☀		L	T		K		S
S	Z		L	☀	L		T	T

Ebből a rejtvényből hiányzanak a magánhangzók, pótold őket!

Szó-ta-gol-va

1		2		3	4
		5	6		
7	8		9	10	
	11				
12			13		14
		15			
16			17		

Vízszintes sorok: 1. Fémmel bevonó, 3. Becézett szülő, 5. Peru fővárosa, 7. Fűszernövény, 9. Királyok fejére teszik, 11. Régen orosz lovas harcos, 12. Ez is protézis, 13. Nobel-díjas indiai költő, 15. A mondas szerint minden út ide vezet, 16. Útonálló, 17. Fegyvernem.

Függőleges sorok: 1. Az események időrendi rögzítése, 2. Zoltánka, 4. Főváros a Balkánon, 6. Magyar város, 8. Régen börtönőr, 10. Kis motorkerékpár, 12. Képletesen a közömbös emberre mondják, 13. Orosz női név, 14. Női név.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

SZUDOKU

	1		
2			
		1	
			3

1, 2, 3, 4

A megadott számokkal töltsd ki az ábrát úgy, hogy minden négyzetben, minden sorban és oszlopban a számok csak egyszer fordulhatnak elő.

Minirejtvények

1

2

3

		E				A	
				Á			Á
Ő				U			

EEÍKPRS

AÁDLPRU

AAKÓPRR

Helyezd az ábrához megadott betűket az üres négyzetekbe úgy, hogy vízszintes és függőleges irányban is egy-egy értelmes szót kapj.

A 34. szám megfejtései

Berakós rejtvény

– Nem lehet, figyelnek bennünket.

Betűrejtvények

1. szobalány, 2. szerelem, 3. operaház, 4. színjáték

Keresztyszavak

Vízszintes sorok: szemezgeti, csattanós, beleesett.

Függőleges sorok: szüretelés, gesztenye, sárga szín.

Anagramma

Erzsébetlak

Szótagolva

Vízszintes sorok: 1. ka-ma-ra-ze-ne, 5. Ra-ta, 6. ve-lő, 8. pon-ton, 9. be-lő-vés, 10. ve-le-je.

Függőleges sorok: 2. ma-ra-ton, 3. ra-Ta, 4. ne-ve-lő-je, 7. lö-vés, 8. pon-tos, 9. be-le.

Kitöltőcske

gólya

Keresd a logikát

nyáriószirózsa

A 33. skandináv rejtvény megfejtése

SMARTPHONE

Könyvjutalmat kap

Horváth Zsannet, Gunaras

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

Ararát

Kelet-Törökországban, Irán és Örményország határán, 5165 m magasságban hófedte hegy döfi át a fellegeket. Ağri dağınak nevezik a helyiek, amelyet a Bibliából Ararát hegyként ismerünk. Elegáns gúla alakjával hirtelen emelkedik ki a poros, egyenetlen fennsík. Az örök hó övezetéig nyúlik az óriás hegy koronája, „a vakítóan ezüst sapka”, melyen a hagyomány szerint egykor Noé bárkája megfeneklett.

Az itt élő örmények és perzsák századokon át lehetetlennek tartották az Ararát megmászását, részben a magasság, az elrettentő hősapka, de a hegyhez kapcsolódó misztikus veszélyek miatt is. A 19. század elején az Ararát vidékére látogató brit diplomata-utazó, James Morier a hegyen lakó „hóférgéről” hallott történeteket: oly hideg, kicsi, fehér kukacok voltak ezek, hogy „egy nagy tál sörbet lehűtését is eredménnyel elvégezhetnék”.

Nemcsak titokzatos lényekről esett szó, hanem vadállatokról is beszéltek az emberek: mérges kígyókról, mérgező pókokról, hiúzokról, leopárdokról, medvékről és vaddisznókról. Egyesek szerint sárkány is fenyegette az utazó kereskedőket, de szembeszállt az útonállókkal és banditákkal is. A veszélyek ellenére Morier a hegy régóta továbbélő szépségét és titokzatoságát ekképp jellemezte: „Valamennyi része tökéletes, nincsenek kemény, nyers vonásai... minden összhangban van rajta...”

A lavinaveszély és a fenyegető, vad kutyák sem akadályozzák ma már az Ararát csúcsának megmászóit, hogy megszemlélhessék a bibliai idők óta változatlan, örök táj völgyeit, fennsíkjait és távoli hegyeit. A Teremtés Könyve mondja el a hegy és Noé bárkájának történetét: isten, az emberi faj gonoszságától elcsüggedve, pusztító özönvízről határozott. Egyedül Noét és csa-

ládját kívánta megkímélni, ezért felszólította, hogy építsen bárkát családjá s a „Föld madarainak és állatainak” megmentésére.

Negyven napon és éjjelen át ömlött az eső, míg nem az egész földet beborította. Mikor apadni kezdett a víz, a bárka megfeneklett az Ararát. Noé és családja, valamint az állatok túléltek a katasztrófát, s elkezdték benépesíteni a földet.

A Bibliában nincs utalás arra, hogy az Ararát ősi földjének melyik hegycsúcsán feneklett meg a bárka, de nem meglepő, hogy a kereszténységet megelőzően a helyi örmény hagyományban Noéhoz kapcsolták az égbe szökő Ağri dağit.

Morier azt írja: „úgy tűnik, hogy a vízözön óta senki sem érte el a csúcsot, mert a havas tetőhöz vezető meredek emelkedő lehetlenné teszi a kísérletet”. A 37 éves német professzor, Friedrich Parrot megcáfolta az állítást.

Ő volt az első, aki 1829 szeptemberében, öt kísérőjével, a harmadik próbálkozásra feljutott a csúcsra. Egy orosz katona, a csoport egyik tagja a vállalkozás iránt érzett tiszteletből a legdíszebb egyenruháját viselte kabátja alatt. Csodálatos élményben volt részük, és amikor Parrot a bárka pontos kikötési helyén töprengett, elé tárult az Araxes-völgy félelmetes látványa, benne Jerevánnal, amely „csak tenyérnyi” sötét foltnak tűnt. Egy fakeresztet állítottak fel, és egy pohár borral köszöntötték Noét, aki egyben a szőlőművelés atyja.

Az Ararát a megközelíthetetlen hírében állt, sokan nem hitték el Parrotnak a csúcsléteséről szóló beszámolóját. Ám a következő években néhány más felfedezőút is sikerrel járt: 1876-ban a brit történész és államférfi, James Bryce az elsők között talált rá a bárka lehetséges maradványára, egy szerszámmal elvágott fadarabra, jóval a fa élettere fölötti magasságban. Az évek során más látogatók is látni vélték a bárkához hasonló tárgyat, vagy érdekes fadarabokkal tértek vissza: 1893-ban egy nesztoriánus pap, 1916-ban egy orosz pilóta, 1955-ben pedig egy francia gyáros hozott leleteket. A fatörödékek radiokarbon-vizsgálata mind ez ideig nem igazolta a Noé idejéből való származást, az ősi eredetet.

Lehetséges, hogy a fadarabok középkori ereklyék (talán bárkamodell) maradványai, melyeket az Ararátra zarándokoló szerzetesek hagytak ott. A bárka történeti alapjának bizonyítása, de elvetése is képtelen feladat. Ha viszont van valami igazság a Biblia Noéről szóló elbeszélésében, keresve sem lehetne az Ararát hegynél illőbb helyet találni az élővilág újbóli térhódításának.

Az együttesek jönnek-mennek. Sikeres működés után egyesek feloszlának, mások pedig feloszlának, majd újraalakulnak. Az alábbiakban két fiúcsapatot szedünk elő, amelyek olyannyira különböznek egymástól, hogy egy napon sem emlegethetők: egyik írországi, a másik angliai; egyik a kilencvenes évek elején, másik a végén alakult; egyiknél az alakulás volt bonyodalmas, a másiknál a feloszlás; egyik a feloszlást tervezi, a másik az újraalakulást. Arról nem is beszélve, hogy a zenéjük és persze a rajongótáboruk is összehasonlíthatatlan. Mi most épp azért is együtt foglalkozunk velük. Nézzük, mi történt a Westlife-nál és az Oasisnél.

Feloszlik a Westlife?

Bejelentette feloszlását a négytagú Westlife. Az együttes megszűnésének időpontjaként 2012-t, azaz a jövő évet határozták meg. Az ír csapat pályafutása – a hasonló formációkkal ellentétben – meglepően hosszúra sikeredett, a fiúk 1998-ban biztos nem gondolták, hogy eddig húzzák. A lendületet és a sikersorozatot semmi sem szakította meg, habár az újabb albumaik sikerei főként a brit piacra korlátozódtak.

A Westlife – a nagy riválisuknak tekintett Take Thattel ellentétben – nem fokozatosan vált kedvencé. Az 1999 áprilisában kiadott Swear It Again című bemutatkozó daluk azonnal a brit slágerlisták élére robbant be, azóta pedig mind a huszonöt megjelent kislemezük bejutott a toplista tízes mezőnyébe, közülük tizenegy listavezető volt. Ez valóban figyelemre méltó eredmény. A harmincas éveiben járó előadók nemrég az együttes feloszlását jelentették be. Az okát nem részletezték, csak annyit közöltek, hogy a döntést közösen hozták meg, nincs harag, és barátok maradnak. Jövőjüket mindegyikük a zeneiparban képzelel el, de már külön-külön. Ahogyan illik, a működésüket egy ún. összegzőalbummal, vagyis best off-al zárták le. Nemrég került a boltokba a legnagyobb slágereiket felvonultató CD-jük, négy új felvétellel kiegészítve. Az albumot a Lighthouse című dal vezeti fel, amelynek szer-

Feloszlás és újraalakulás

zője épp a Take That egyik tagja, Gary Barlow (!) és John Shanks. A Westlife jövőre egy turnén vesz búcsút a rajongóitól.

Az írországi fiúcsapat 1998-ban jött létre, Nicky Byrne, Kian Egan, Mark Feehily, Shane Filan és Brian McFadden összetételben.

Megalakulásuk zűrésen indult, először hatan voltak, és úgy hívták a csapatot, hogy IOYOU. Ez azonban nem tetszett új menedzserüknek, aki átvette őket. Utána jött a nagy

legjobban dicsért (What's the Story) Morning Glory? című második stúdiólemeze:

– Ennek kapcsán 2015-ben akár világ körüli turnéra indulhatnánk, amelyen az album összes dala elhangozna. Ehhez azonban konszenzus kell, remélem, addigra túl leszünk a sérelmeinken, és mindketten felnövünk a feladathoz. Az ötlet valójában Noelé, ő állt elő vele. Úgy gondolom, meg kellett valósítania a saját terveit ahhoz, hogy rájöjjön, öccse nélkül

matekozás: két tag távozott, kettő jött, azután megint egy elment, így lettek öten, végül pedig 2004-ben hagyta el a csapatot Brian McFadden, és négyen folytatták. Először Westside-re változtatták a nevüket, de kiderült, hogy az foglalt, és így lettek Westlife.

Újraalakul az Oasis?

Liam Gallaghernek, az egyik Oasis fivérének, hirtelen fontos lett az Oasis újjáalakulása, pedig többször nyilatkozta, hogy soha többé nem akar egy színpadon állni a bátyjával, Noellel. Természetesen azonnal megindultak a találgatások, hogy mi miatt változtatta meg a döntését. A fiatalabbik Gallagher fivér alkalmat is talált a 2009 augusztusában feloszlott Oasis esetleges visszatéréséhez: 2015-ben lesz húsz éve, hogy napvilágot látott a zenekar

csak félkarú óriás. Szeretném, ha az Oasis összeállna erre az alkalomra, de ha nem sikerül, akkor sem történik semmi, hiszen elégedett vagyok együttesem, a Beady Eye dolgainak alakulásával – mondta Liam.

Szemfüles zenegondolkodók szerint viszont, aki figyeli a slágerlistákat, könnyedén összerakhatja a képet, amelynek háta mögött mégis a pénz és a siker áll. Liam talán füllettett egy kicsit, amikor azt mondta, hogy elégedett a Beady Eye dolgainak alakulásával. A számok ugyanis azt mutatják, hogy a testvérharcban Noel könnyedén lepálta őt. A Beady Eye stúdiólemeze, a Different Gear, Still Speeding február utolsó napján került forgalomba. A megjelenés hetében 66 817 példányt értékesítettek belőle a brit piacon, amellyel az eladási lista harmadik helyét szerezte meg. Noel zenekara viszont, a Noel Gallagher's High Flying Birds októberben rukkolt elő az azonos című stúdióalbumával, az első hétben 122 530 példány fogyott belőle a szigetországból, ezzel az eladási rangsor élére iratkozott fel. A Beady Eye CD-je csak nehezen aranyozódott be, azaz érte el a 150 ezres eladási számot az Egyesült Királyságban, amit a Noel Gallagher's High Flying Birds gyorsan túlszárnyalt. Liam véleményének hirtelen megváltoztatása tehát ide is visszavezethető, az esetleges újjáalakulás mögött pedig könnyen lehet, hogy szakmai féltékenység áll.

A manchesteri Oasis angol rockzenekar 1991-ben alakult. Az együttest Liam Gallagher, Paul Arthurs, Paul McGuian és McCarrroll hozták létre, hozzájuk pedig csatlakozott Liam bátyja, Noel Gallagher. A feloszlás csúnyán zajlott, a két testvér úgy összeveszett, hogy a harcuk megpecsételte a zenekar további működését.

Összeállította: L. M.

Taylor Swift

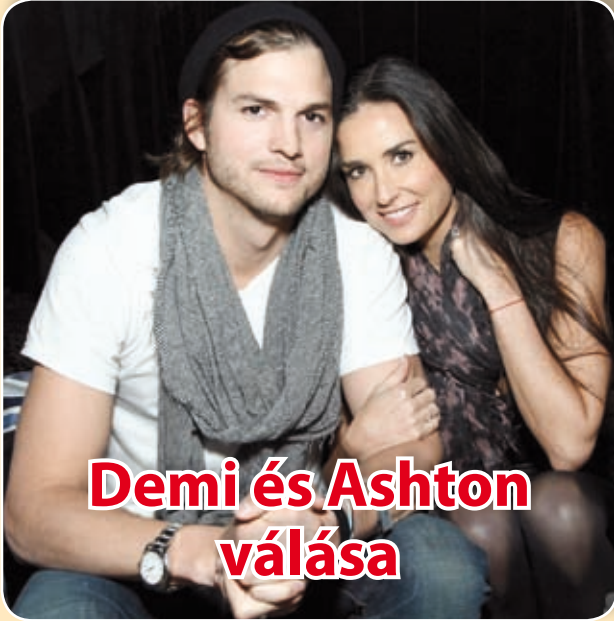
Lezajlott az zenevilág egyik legnépszerűbb díjátadó gálája, az American Music Awards. Az eseményen női előadók taroltak: Taylor Swift és Adele három díjat is bezsebelt, Nicki Minaj pedig épphogy lemaradt mögöttük kettővel. Katy Perry különdíjban részesült, amiért öt száma is a toplisták élére került egyetlen albumról. Ezzel beírta magát a zenetörténelembe, mivel ő az első női popelőadó, aki ilyen sikert ért el. Valójában

EMA után AMA

eddig ez egyedül Michael Jacksonnak sikerült. A díjátadón többek között az LMFAO, Chris Brown, Justin Bieber, Nicki Minaj, Katy Perry, Kelly Clarkson, a Maroon 5, Pitbull és Mary J Blige színesítették a műsort. Íme, a nyertesek teljes listája:

Az év előadója: Taylor Swift
 Legjobb új előadó: Hot Chelle Rae
 Legjobb férfi pop/rock előadó: Bruno Mars
 Legjobb női pop/rock előadó: Adele
 Legjobb pop/rock zenekar: Maroon 5
 Legjobb pop/rock album: Adele – 21
 Legjobb férfi countryelőadó: Blake Shelton
 Legjobb női countryelőadó: Taylor Swift

Legjobb countryzenekar: Lady Antebellum
 Legjobb countryalbum: Taylor Swift – Speak Now
 Legjobb rapelőadó: Nicki Minaj
 Legjobb rapalbum: Nicki Minaj – Pink Friday
 Legjobb férfi soul/R&B előadó: Usher
 Legjobb női soul/R&B előadó: Beyoncé
 Legjobb soul/R&B album: Rihanna – Loud
 Legjobb alternatív előadó: Foo Fighters
 Legjobb kortárs előadó: Adele
 Legjobb latin előadó: Jennifer Lopez
 Legjobb kortárs inspiráló előadó: Casting Crowns

Demi és Ashton válása

Az utóbbi időben már egyre többször lehetett hallani, hogy Demi Moore és Ashton Kutcher házassága mélyponton van, és ebből a gödörből már nem együtt fognak kimászni. Nemrég bejelentették, hogy elválnak.

– Nagyon szomorúan és nehéz szívvel döntöttem úgy, hogy véget vetek az Ashtonnal megkötött, hat éve tartó házasságomnak. Nőként, anyaként és feleségként bizonyos értékeket és fogadalmakat szentnek tartok. Úgy döntöttem, hogy ebben a szellemben kívánom folytatni az életemet, aminek ez a házasság nem tesz jót. A mostani időszak próbára tesz engem és a családomat is – jelentette ki Demi.

A válást illetően Ashton is diszkrét volt. A következőket írta az egyik társasági honlapra.

– Örökké nagy becsben fogom tartani a Demivel eltöltött időt. A házasság a világ egyik legnehezebb dolga, amely sajnos néha kudarcot vall – osztotta meg a nyilvánossággal Ashton.

A 33 éves színésznek ez volt az első házassága, míg a 49 éves Demi előtte már kétszer is férjhez ment, először Freddy Moore rockerhez utána pedig Bruce Willishez. A nagy különbség miatt a média gyakran kikezdte Ashton és Demi kapcsolatát.

Filmek és rajzfilmek 3D-ben

Miután az Oroszlánkirály 3D az amerikai listák élére tört, gyártója nem is habozott tovább, úgy döntött, hogy elárasztja a piacot 3D-re átalakított rajz- és animációs produciókkal. Összeállt a 3D-s várólista:

A Szépség és a Szörnyeteg – 2012. január 13.

Némó nyomában – 2012. szeptember 14.

Szörny Rt. – 2013. január 18.

Kis Hableány – 2013. szeptember 13.

Ha már mostanság ilyen nagy divat visszanyúlni a nagy kedvencekhez, és 3D-vé alakítani őket, miért pont a filmtörténet egyik legromantikusabb darabja maradna ki? Nemcsak a Disney-mesék rajongóinak kedveskednek a készítőik, ugyanakkora figyelmet kapnak a romantikus filmek rajongói is: jövő év tavaszára várható a történelem egyik legmeghatóbb filmje, a Titanic 3D. James Cameron szerint a feldolgozásnak köszönhetően az emberek jobban átélnek majd a sztorit, közelebb kerülnek a szereplőkhöz, és az egész teljesen új élményt nyújt. A történetet természetesen nem változtatják meg.

Többéves kényszerkihagyás után a doroszlói Móríc Zsigmond Magyar Művelődési Egyesület november 12-én megtartotta a doroszlói kötődésű költő, Fehér Ferenc emlékének adózó szavalóversenyét. György Mária magyartanár, főszervező nyitotta meg a Magyar Nemzeti Tanács által kiemelten fontos rendezvényre nyilvánított versünnepet. El-el csukló hangon, meghatódva, ami nem is csoda, ha tekintetbe vesszük, hogy közel hetven nyugat-bácskai általános iskolás tartotta fontosnak szerepelni a megmérettetésen. Bácskertesről (Kupuszináról) például húsz tanuló érkezett. Itt voltak még Szilágyiról, Gombosról, Nemesmiliticsről, Zomborból meg a helyiek és vendégeik a bajai Szent László Általános Művelődési Központ (ÁMK) három szavalója.

Orsovai Bibianna zombori magyartanár, Ginder Angéla, a bajai Szent László ÁMK igazgatója és jómagam Lennert Tímea, a házigazda egyesület Fehér Ferenc irodalmi csoportjának a vezetője alkottuk a háromtagú zsűrit, amely elbírált az egyetemes magyar irodalom és a fordítások tárházából választott verseket tolmácsoló szavalókat. A harmadikosok és negyedikesek korosztályában az első a doroszlói Huszár Andrea Marina, második a zombori Galac Dóra, harmadik Szakács Emese Nemesmiliticsről, különdíjat pedig ketten, a zombori Juhász Raffael István és a bajai Hiezl Sztella érdemelték ki.

A felsősök, az ötödik és a hatodikosok között Nagy Botond bajai kisdíáké volt az első díj, második a szilágyi Tari Eleonóra, harmadik pedig a zombori Juhász Emma. Különdíjat a doroszlói Turkály Kristóf kapott.

A hetedikesek és nyolcadikosok mezőnyében két első díjat osztottak, két szilágyi tanulóknak, Toldi Valentinának és Antalovics Krisztiának. Második Gerstmajer Mónika Zomborból, harmadik pedig Ujlakos Stefánia Kupuszináról. Hallottunk klasszikus költeményeket, jó viszont, hogy egyre több kortárs költő verse is elhangzott. Például Tóth Krisztinát vagy Varró Dánielét. Továbbá svéd, osztrák illetve szerb gyermekversfordítások tették változatossá a vetélkedőt.

Az este hangulatához jelentősen hozzájárult a Középiszólások Művészeti Vetélkedőjén (KMV) és a zentai Énekelt Versek fesztiválján is nagy sikert aratott Trió zenekar, Szlákó Cynthia, Cselenák Zsolt és Pogány Viktória zombo-

Nyugat-bácskai versünnepe

ri fiatalok, akik megzenésített verseket adtak elő. Egyebek mellett hallhattuk Fehér Ferenc (Eltitkolt vers), Petőfi (Füstbe ment terv), Orcsik Roland (Ropog a hó) költeményét Triódallamokra. A közönség többször is visszatapsolta őket. György Mária elmondta még, hogy az anyagi hiánya miatt voltak kénytelenek

szüneteltetni a verseny megrendezésének tradícióját. Most a Bethlen Gábor Alaptól nyertek támogatást a megvalósításhoz. Győzelemnek minősítette az estét. Mint fogalmazott, a gyermekek a versek tolmácsolása által legyőzték a mai elértéktelenedett világot.

Lennert Tímea

Honfoglaló őseink nyomában

„Azon a helyen a vezér és nemesei elrendezték az országnak minden szokástörvényét meg valamennyi jogát is, hogy miképpen szolgáljanak a vezérnek meg főembereinek, vagy miképpen tegyenek igazságot bárminő elkövetett vétekért. Azt a helyet, ahol mindezt elrendezték, a magyarok a maguk nyelvén Szerinek nevezték el azért, mert ott ejtették meg a szerét az ország egész dolgának” – írja Anonymus a Gesta Hungarorumban.

Ezen a helyen később az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark épült fel, amely sok mindent megismert az emberrel a honfoglalásról és a magyarok bejövételéről.

Mi is, királyhalmi, noszai és kispiai cserkészek nemrég ellátogattunk e helyre, hogy az idei VIII. Tőzeg tábor lakói közelebbről megismerjék a honfoglalást és a magyarok kalandzásait, amelyről a tábor szólt.

Az Emlékparkban gyorsan elszaladt az idő. Még csak egy közös fényképezkedésre maradt időnk, majd

fáradtan, megázva, de sok élménnyel és tapasztalattal gazdagodva indultunk haza. A kirándulás egy felejthetetlen élmény volt számunkra, mert megismerhettük őseink történelmét. S most, e hiedeg, téli napokban jólesik visszagondolni erre a szép kirándulásra, melyhez akkor még szép idő is társult...

Smith Viktória

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatási, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET
Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása
(024)555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Megbízott főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■